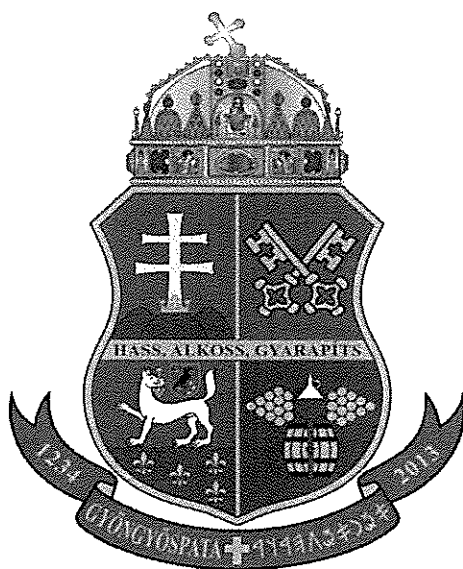

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Gyöngyöspata Város Önkormányzata

2023 - 2028

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

BEVEZETÉS

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Gyöngyöspata Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Magyarország Alaptörvényének XV. cikke szerint:

„(1) A törvény mindenki előtt egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenki bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzetszerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

Az Ebktv. IV. fejezete utal a helyi esélyegyenlőségi programra, amely kimondja, hogy elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani:

- a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A település bemutatása

Heves megyében, a Mátra alján egy természetes földrajzi mikrotérség, a Gyöngyöspatai-medence központjában, az abból fakadó patakok összefolyásánál található Gyöngyöspata. Stratégiai elhelyezkedésének, a település-szerkezet szerves részét képező, kitűnő védelmi, ugyanakkor gazdasági jelentőséggel bíró, hajdan erődített csonka kúp alakú, 260 méter magas Vár-hegynek, és az itt zajló, a település életét nagyban és hosszútávon befolyásoló történelmi eseményeknek köszönhetően Gyöngyöspata hajdan Heves megye egyik legfontosabb települése volt.

A település Heves megye talán legnagyobb határával bír, területe több mint hatezer hektár (184 hektár belterület és 5891 hektár külterület), gyakorlatilag lefedi a Gyöngyöspatai-medencét, amely a Nyugati- vagy Pásztói-Mátrát a Mátra középső tömbjétől elválasztó, a település központjában a Danka patakkal összefolyó, további vízfolyásokat is magába fogadó Zám-patak völgye választ el egymástól.

A térség gazdaságát, közlekedését, történelmét, főként pedig minden természeti adottságát a Mátra határozza meg. Míg a falu határa északon erdős, hegyvidéki, a déli részek lejtője fokozatosan simul az Alföld síkjába. A klimatikus viszonyok kifejezetten alkalmasak a szőlőtermesztésre. A terület ásványkincsekben is gazdag. A vulkáni kőzetek hirtelen lehűlése során keletkezett üregekben és hasadékokban színes ércek halmozódtak fel. A forró vizes oldatokból kikristályosodó ásványok, ásványtársulások a Mátrára jellemzők, Magyarország területén másutt nem találhatók. A Mátra növényzete a mérsékelt övi lombos erdők övezetébe tartozik. Eredetileg a medencét nagyrészt erdők borították, amelyek irtását már korán elkezdték az itt élő népek. Az államszervezés után a földművelés terjeszkedése, a gabonakultúra kialakulása különösen kedvezett a mezőgazdasági állatfajok elszaporodásának, az erdei állatfajok rovására.

A Gyöngyöstől északkeletre elterülő Gyöngyöspatai medence kiváló természeti adottságai miatt gyakorlatilag a kőkorszak óta lakott terület volt. A legidősebb leletek (őskori edénytöredék, paticsdarabok) a patai Vár-hegyről kerültek elő, és a legkorábbi tartósan letelepült közösségként a régészetben jól ismert bükki kultúra hordozóit igazolja (Krisztus előtt 2500 táján). Nem volt lakatlan a terület a bronzkor (Krisztus előtt 1900-900) és a kora vaskor (Krisztus előtt 900-550) idején sem. Az előbbi időszakból előkerült nagyszámú kerámialelet azt a feltételezést sugallja, hogy a Vár-hegyen egy késő bronzkori, talán sáncokkal is védett lakótelep lehetett.

Gyöngyöspata település ősi nevét, Patát általában Pata vezér nevéből eredeztetik. 1744-es iratban találni először Gyöngyös előnévvel a település nevét, s 1810-től már a mezőváros pecsétjében is a Gyöngyöspata névalak szerepel.

A honfoglalás korában Pata első említése Anonymusnál, IV. Béla király névtelen jegyzőjénél jelentkezik. Árpád vezér nagy földet adott Ednek és Edömérnek a Mátra erdőiben, ahol unokájuk Pata, később várat épített. Az ő sarjadékukból származott hosszú idő után Sámuel király is, akit kegyességéért Abának hívtak.”

Ed és Edumen törzsből származott tehát a Mátraalján várat építő unoka, Pata, illetve Aba Sámuel magyar király is. Az Aba-nemzetség igen nagy tekintélyre és hatalmas birtokokra tett szert a honfoglalást követő századok során. Aba Sámuelnek kitüntetett szerepe volt István idejében, 1010 táján nádorispán lett, 1041-1044 között pedig Magyarország királya is volt.

Pata múltjára az első okleveles adat 1234-ből származik, míg a patai esperesség első ismert írásos említése 1245-ben kelt, bár Pata első templomának létezését régészeti emlékek is bizonyítják. A Szent Péter templom végső pusztulásáról nincs adat, a rommá váló templomot végül az egyház engedélyével lebontották. A vártemplom sorsával szemben mai napig áll a XI. századi alapokra épült gótikus plébániatemplom, mely a település legszebb ékköve. A templom ma országos védelem alatt álló műemlékként van nyilvántartva.

A helyi iskolára vonatkozóan először 1746-ból vannak adataink. Az elemi szintű oktatást nyújtó képzésben húsz fő vett részt. Az Iskola épülete tetőtér kialakítással bővült. További beruházásnak köszönhetően 1994-ben az iskola Tornacsarnok és Tanuszodával bővült, amely uszoda, szauna, tornaterem, edzőterem és

kiszolgáló helyégekkel megfelelő módon szolgálja a környező települések - beleértve Gyöngyös városát is – ilyen szolgáltatások iránti igényeinek kielégítését.

Jelenleg 64 gyermek jár a helyi iskolába, melyet 2013. január 1-jétől állami fenntartásba vett a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, 2017. július 1-jétől pedig a Hatvani Tankerületi Központoz tartozik.

Óvodába jelenleg 81 gyermek, bölcsődébe pedig 14 gyermek jár. 2010-ben jelentős uniós támogatással megvalósuló beruházás történt, mellyel biztosítva van a gyermekek színvonalas nevelése (tornaszoba, teljes akadálymentesítés stb.)

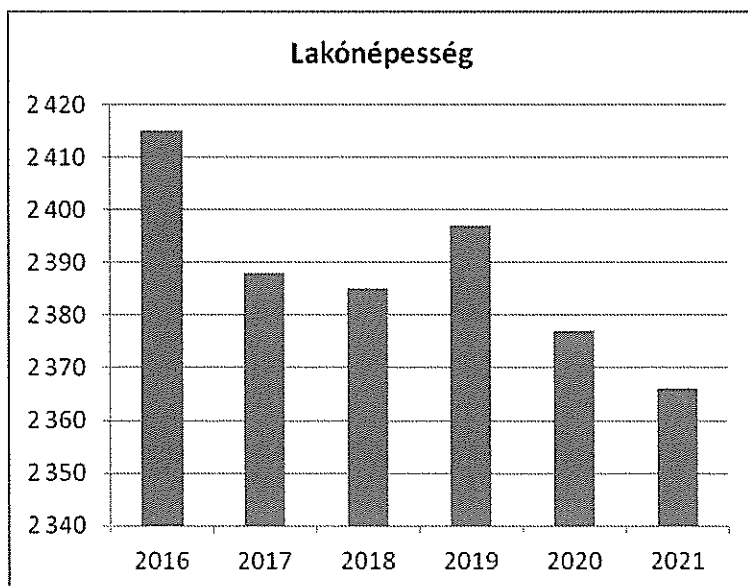
A településünkön Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	2 415	bázis év
2017	2 388	98,88%
2018	2 385	99,87%
2019	2 397	100,50%
2020	2 377	99,17%
2021	2 366	99,54%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Gyöngyöspata állandó lakosainak száma 2021-ben 2366 fő, ebből 1196 fő nő, 1170 fő férfi. Sajnos 2016 évhez képest a lakosok száma folyamatosan csökken.

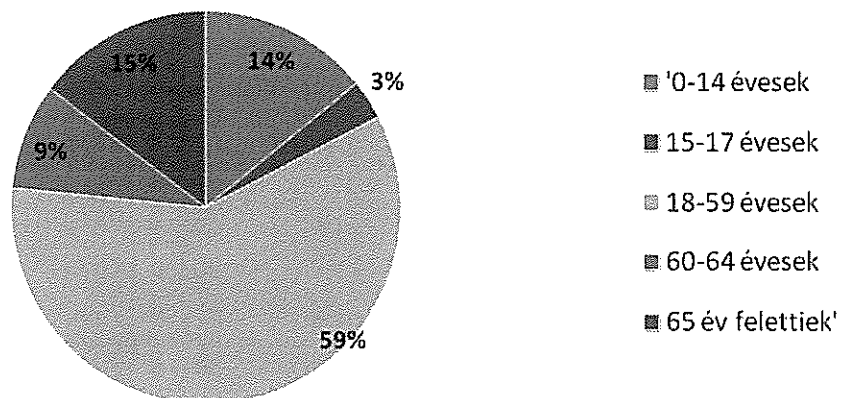

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)

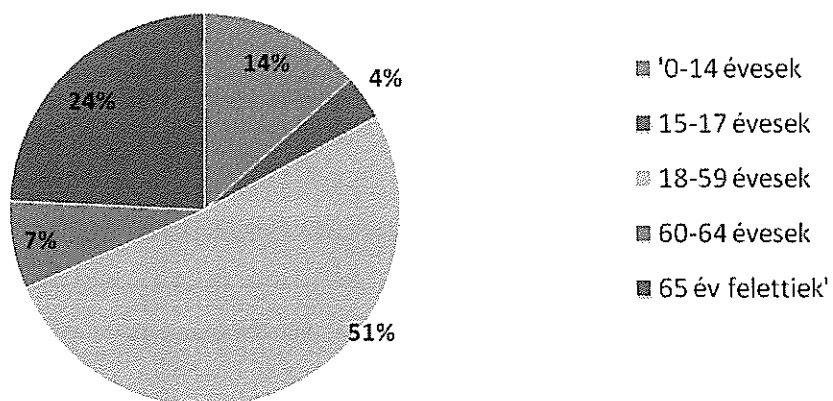
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 199	1 301	2500	47,96%	52,04%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			82	3,28%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	169	175	344	6,76%	7,00%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	39	48	87	1,56%	1,92%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	710	668	1378	28,40%	26,72%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	105	94	199	4,20%	3,76%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	176	316	492	7,04%	12,64%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

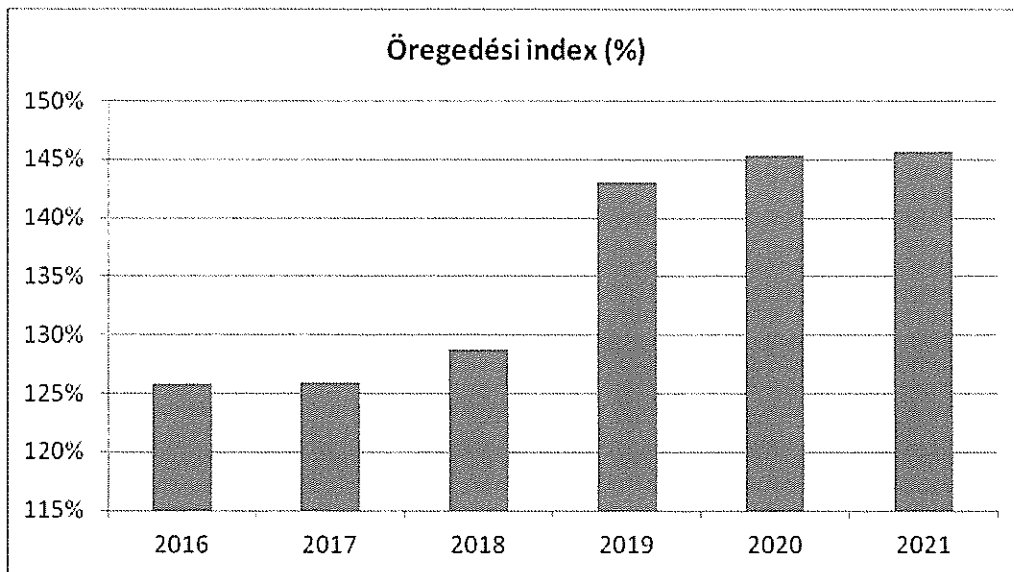

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	463	368	125,82%
2017	461	366	125,96%
2018	465	361	128,81%
2019	492	344	143,02%
2020	503	346	145,38%
2021	517	355	145,63%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

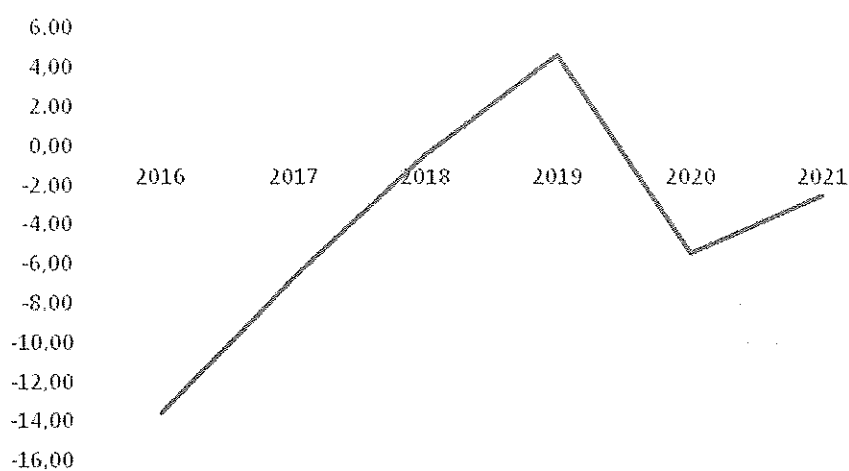

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-13,54
2017	-6,66
2018	-0,42
2019	4,60
2020	-5,45
2021	-2,53

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000
állandó lakosra vetített száma (fő)**

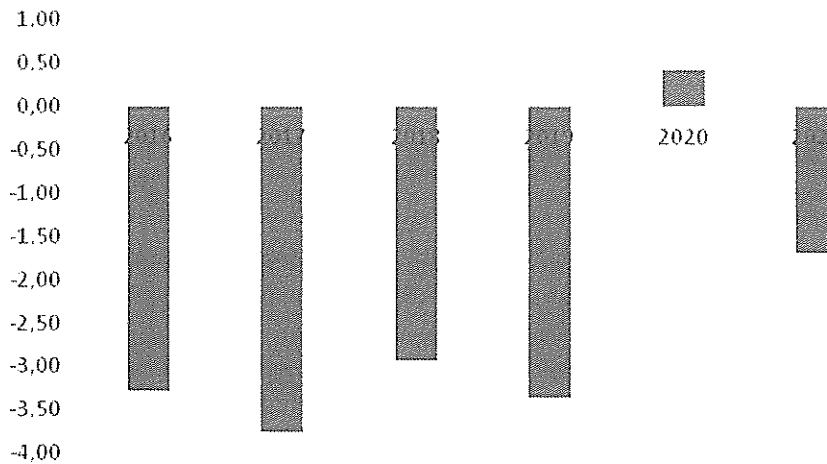

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az éve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-3,28
2017	-3,75
2018	-2,93
2019	-3,35
2020	0,42
2021	-1,69

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)

A lakónépesség és az állandó népesség száma az előző évekhez képest csökkent. A demográfiai adatok alapján az odavándorlás és elvándorlás tekintetében is csökkenés mutatkozik.

Értékeink, küldetésünk

Gyöngyöspata Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat az önkormányzat működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthat valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Gyöngyöspata Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja:

Elsődleges célunk számba venni a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen, majd áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében. A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja:

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából és ehhez meg kell határozni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége:

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

☒ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása

☒ a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

☒ a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)

☒ a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)

☒ a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)

☒ a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)

☒ az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

☒ a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)

☐ a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az önkormányzat - rendeletalkotási jogkörében eljárva - kiemelt figyelmet fordít a hátrányos társadalmi csoportok támogatására. A képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat figyelembe véve célul tűzte ki, hogy városunkban olyan támogatási rendszer működjék, amely a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál. A helyi rendeletek, szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a hátrányos helyzetűek, az idősek, a gyermekek, fiatalok, a helyi civil szervezetek, valamint a családok állnak.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózáspolitikai alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (1430/2011. (XII.13.) Korm. hat.), majd annak „frissítéseként” 2014-ben az 1603/2014. (XI.4.) Korm. határozat jelent meg. 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a fő irányokat. Legfontosabb elemei:

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

Legyen Jobb a Gyermekeknek Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022; 2023-2024)

Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és az önkormányzat által készített egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési/szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összehangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A település költségvetési koncepciója támogatja az esélyegyenlőség megvalósulását. Sajnos az önkormányzat pályázati források nélkül nem képes a terveit megvalósítani. Szükséges, hogy forrásokat teremtsünk a célok eléréséhez, a célcsoportok támogatásához. Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladataikat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A településszerkezeti tervet a 9. § előírásain túlmenően a szomszédos települési, továbbá a megyei önkormányzattal is egyeztetni kell.

Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

2016. január 1-jétől a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulásának, a Nyugat-Hevesi Regionális Hulladékgazdálkodás Önkormányzati Társulásának valamint a Mátraaljai Önkormányzatok Egészségügyi Társulásának tagjai vagyunk. A Társulások célja Gyöngyös és a környező települések együttműködésének elősegítése a kölcsönös előnyök alapján. A társulási megállapodásokban részletesen megtalálható a társulások által ellátott feladat- és hatáskörök.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és csekély esélyük van arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

A szegénység kialakulásának okai többek között a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére, az oktatás és képzés hiányosságaira, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és vagyon fogalmát az Szt. 4. §-a, valamint a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 4. §-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában.

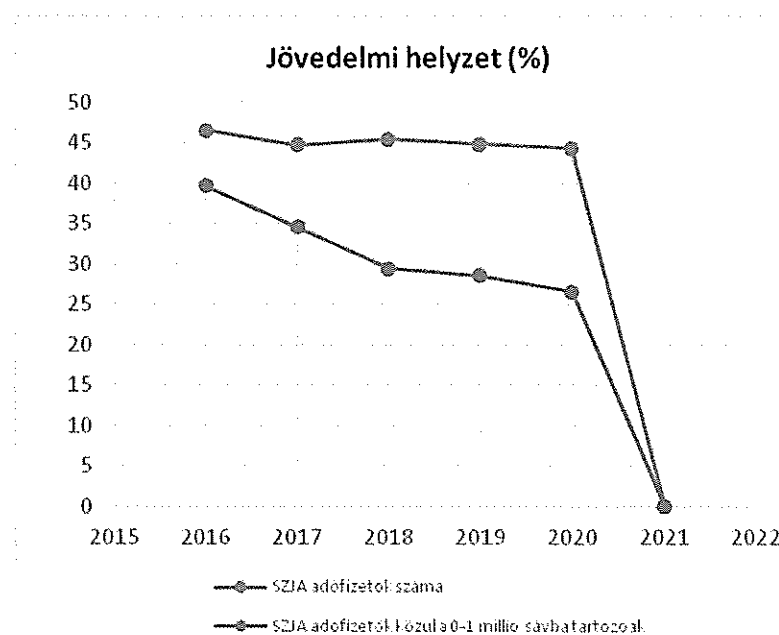
A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek. A településen működő kisvállalkozások nem tudják teljes körűen foglalkoztatni a településen élő munkaképes korú lakosságot, ezért napi szinten ingáznak a család és munkahelyük között. Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	46,52	39,64
2017	44,70	34,61
2018	45,43	29,46
2019	44,80	28,57
2020	44,32	26,55
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Möt. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés.

Az alábbiakban következő táblázatokba gyűjtött adatok alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

A Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya fogadja az álláskeresőket, a nem nyilvántartott munkát keresőket. Minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Gyöngyöspata földrajzi elhelyezkedéséből adódóan a lakosság jelentős része folytat gazdasági tevékenységet. Mezőgazdasági őstermelőként szőlő - gyümölcsstermesztéssel és feldolgozással foglalkoznak, illetve vállalkozók. A mezőgazdasági munkafolyamatok elvégzését gépi erővel illetve idénymunkások segítségével oldják meg.

Az adatok alapján elmondható, hogy a lakónépesség 10-15 %-a nyilvántartott álláskereső, ezen belül a nemek arányának vizsgálata mutatja a nyilvántartott álláskeresők közül a férfi lakosság van nagyobb arányban.

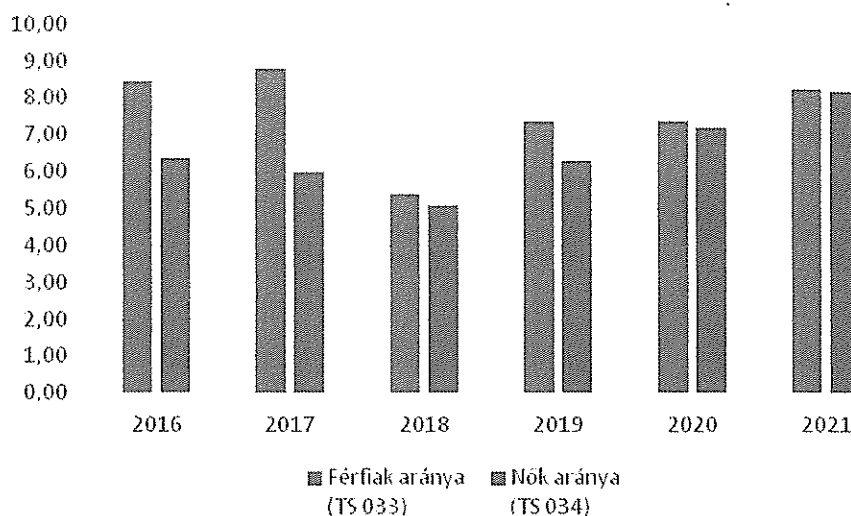
Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 16–20 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	8,44	6,38	7,41%
2017	8,80	6,00	7,40%
2018	5,41	5,07	5,24%

2019	7,38	6,30	6,84%
2020	7,38	7,21	7,30%
2021	8,23	8,16	8,20%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliség nemek szerint

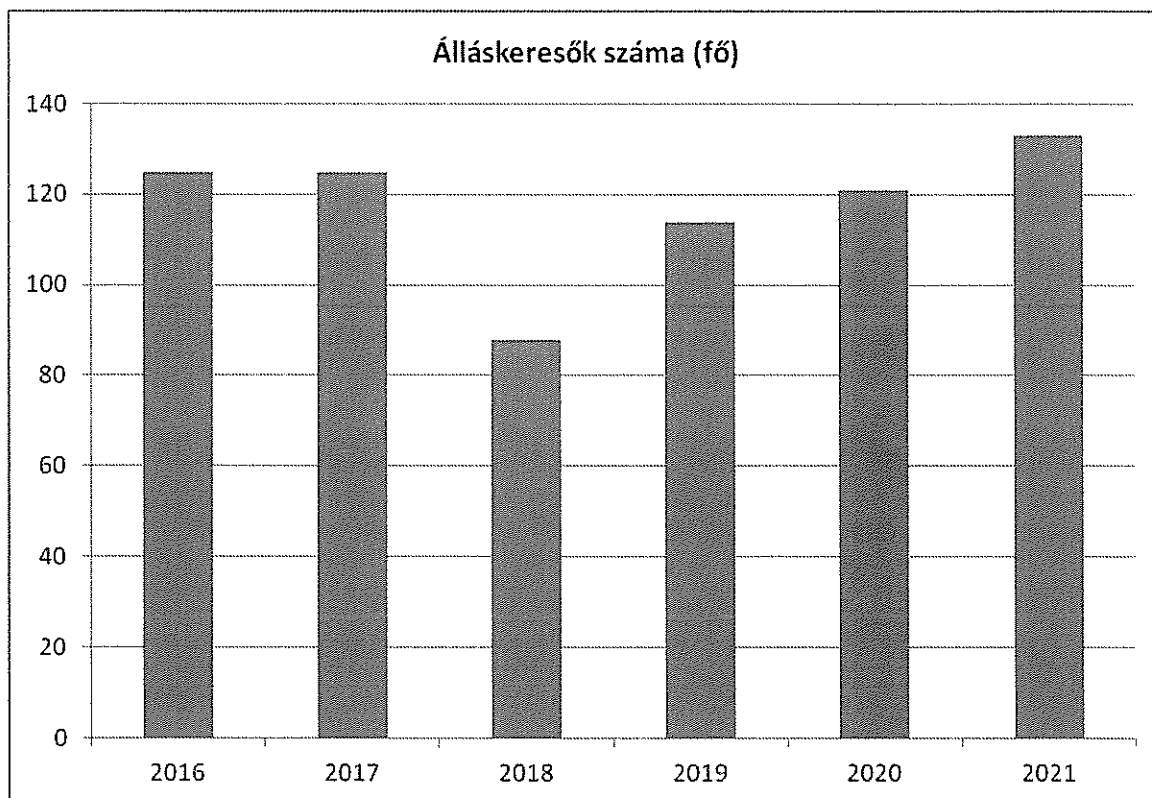
A tartós munkanélküliség 2018. évben az előző évekhez képest csökkent a nagyobb létszámú közfoglalkoztatási programok és az új munkahelyek létrehozása miatt. 2019-től 2021-ig ismét emelkedést mutat. A nemek szerinti bontás alapján a férfiak aránya valamivel magasabb, mint a nőké.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		125	125	88	114	121
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	9,00	7,00	2,00	11,00	8,00	6,00
	%	7,20%	5,60%	2,27%	9,65%	6,61%	4,51%
21-25 év (TS 038)	Fő	15,00	22,00	5,00	11,00	15,00	15,00
	%	12,00%	17,60%	5,68%	9,65%	12,40%	11,28%
26-30 év (TS 039)	Fő	8,00	12,00	7,00	8,00	13,00	11,00
	%	6,40%	9,60%	7,95%	7,02%	10,74%	8,27%
31-35 év (TS 040)	Fő	17,00	8,00	5,00	6,00	8,00	14,00
	%	13,60%	6,40%	5,68%	5,26%	6,61%	10,53%
36-40 év (TS 041)	Fő	10,00	21,00	9,00	18,00	11,00	17,00
	%	8,00%	16,80%	10,23%	15,79%	9,09%	12,78%

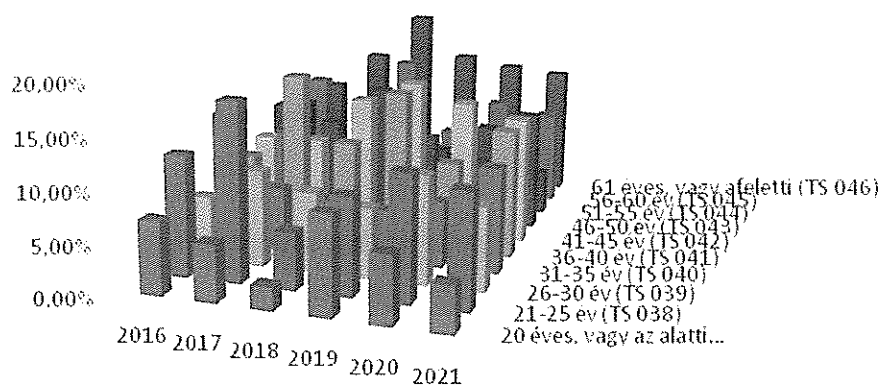
41-45 év (TS 042)	Fő	11,00	11,00	12,00	18,00	17,00	17,00
	%	8,80%	8,80%	13,64%	15,79%	14,05%	12,78%
46-50 év (TS 043)	Fő	14,00	12,00	12,00	10,00	8,00	16,00
	%	11,20%	9,60%	13,64%	8,77%	6,61%	12,03%
51-55 év (TS 044)	Fő	13,00	7,00	6,00	7,00	11,00	6,00
	%	10,40%	5,60%	6,82%	6,14%	9,09%	4,51%
56-60 év (TS 045)	Fő	15,00	7,00	13,00	8,00	13,00	13,00
	%	12,00%	5,60%	14,77%	7,02%	10,74%	9,77%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	13,00	18,00	17,00	17,00	17,00	18,00
	%	10,40%	14,40%	19,32%	14,91%	14,05%	13,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

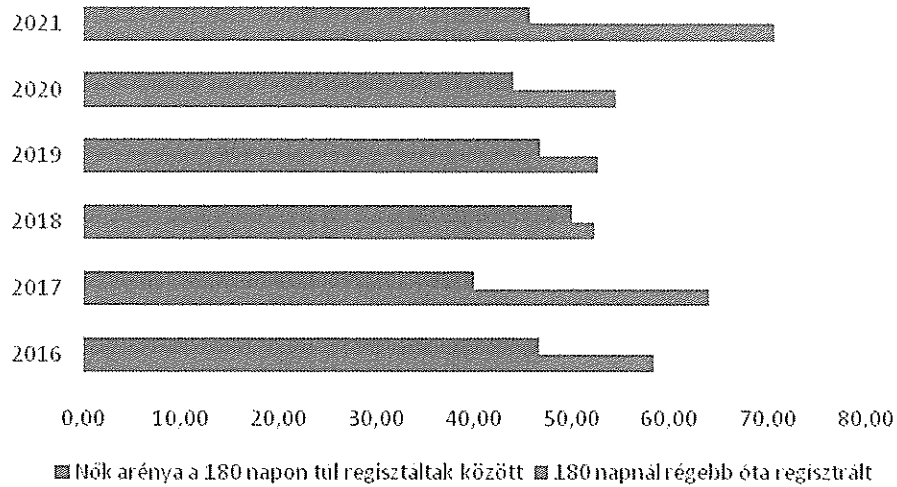
- 20 éves, vagy az alatti (TS 037)
- 21-25 év (TS 038)
- 26-30 év (TS 039)
- 31-35 év (TS 040)
- 36-40 év (TS 041)
- 41-45 év (TS 042)
- 46-50 év (TS 043)
- 51-55 év (TS 044)
- 56-60 év (TS 045)
- 61 éves, vagy afeletti (TS 046)

A 2021. évben leginkább az 50 év felettek esetében van a legtöbb munkanélküli. Nemek szerinti bontásban - ugyanúgy, mint az előző táblázatnál - itt is látszik a férfiak munkanélküliségi aránya magasabb.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	58,40	46,58
2017	64,00	40,00
2018	52,27	50,00
2019	52,63	46,67
2020	54,55	43,94
2021	70,68	45,74

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

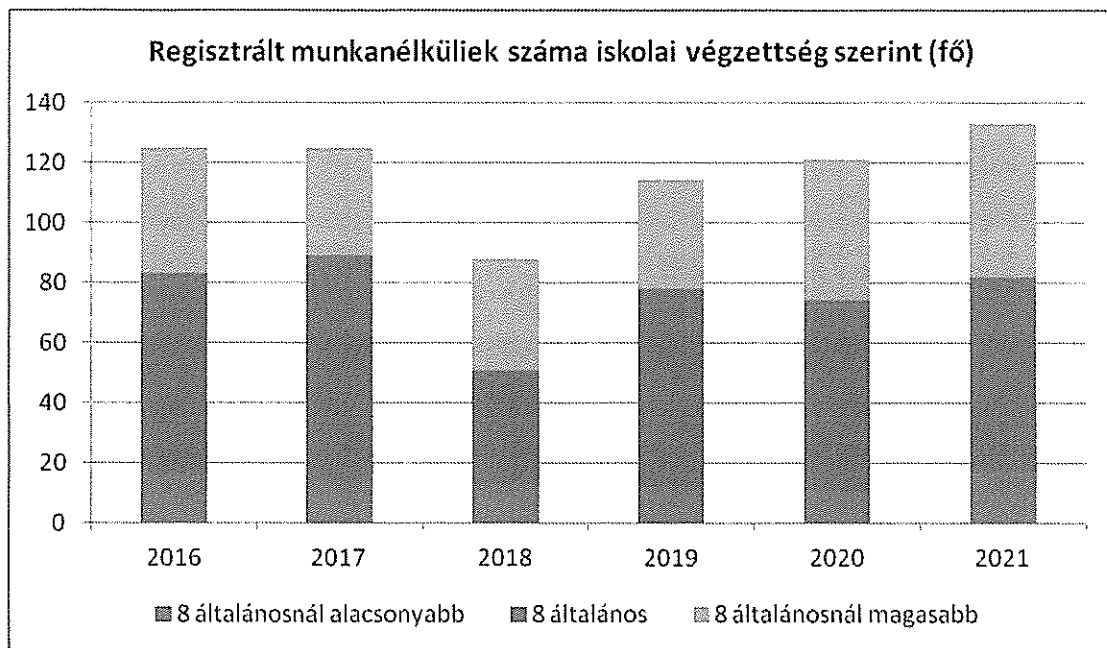
180 napnál hosszab ideje álláskereső

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	125	16	12,80%	67	53,60%	42	33,60%
2017	125	14	11,20%	75	60,00%	36	28,80%
2018	88	13	14,77%	38	43,18%	37	42,05%
2019	114	12	10,53%	66	57,89%	36	31,58%
2020	121	11	9,09%	63	52,07%	47	38,84%
2021	133	17	12,78%	65	48,87%	51	38,35%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

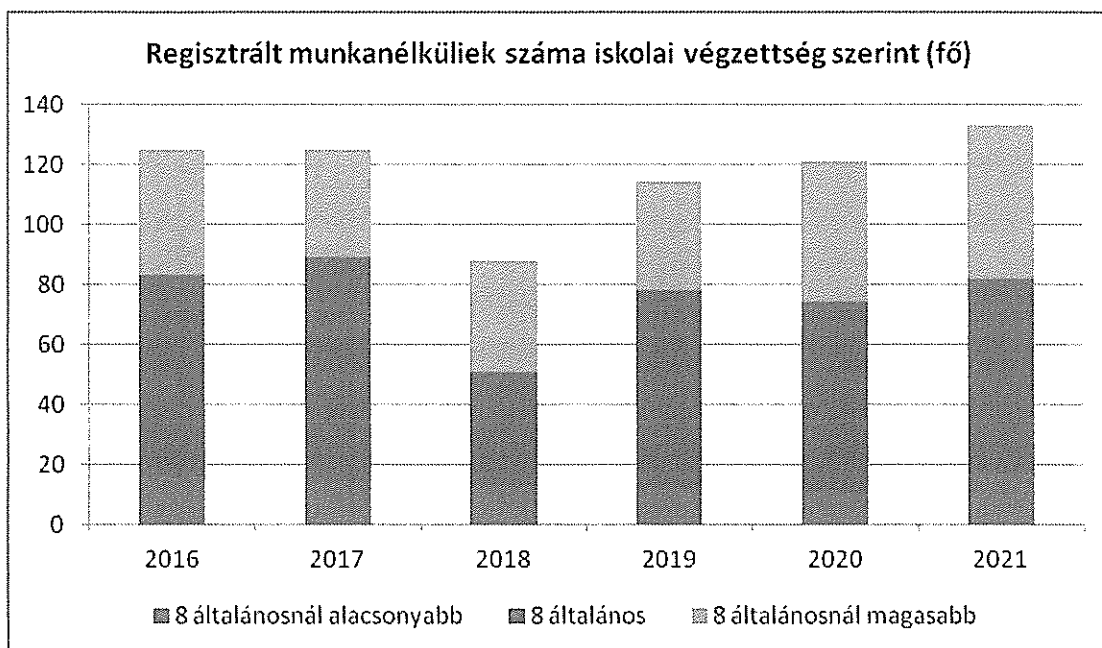
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A 2021. évi adatok azt mutatják, hogy az iskolai végzettség fontos szerepet játszik a munkanélküliség alakulásában, ezen a problémán elsősorban a munkaügyi központok pályázati lehetőségek keretében meghirdetett felzárkóztató képzései segíthetnek.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	125	16	12,80%	67	53,60%	42	33,60%
2017	125	14	11,20%	75	60,00%	36	28,80%
2018	88	13	14,77%	38	43,18%	37	42,05%
2019	114	12	10,53%	66	57,89%	36	31,58%
2020	121	11	9,09%	63	52,07%	47	38,84%
2021	133	17	12,78%	65	48,87%	51	38,35%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti adatok azt mutatják, miszerint 8 általános iskolai osztállyal vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők a nyilvántartott álláskeresők kb. 60%-át adják, tehát az álláskeresők több mint fele szakképesítéssel nem rendelkezik. Ezen csak a különböző szakképzések intenzív támogatása segíthet, különös tekintettel arra, hogy Gyöngyös és térséges számos olyan vállalatnak ad otthont, melyek aztán a szakképzett munkaerőt alkalmazni is tudják.

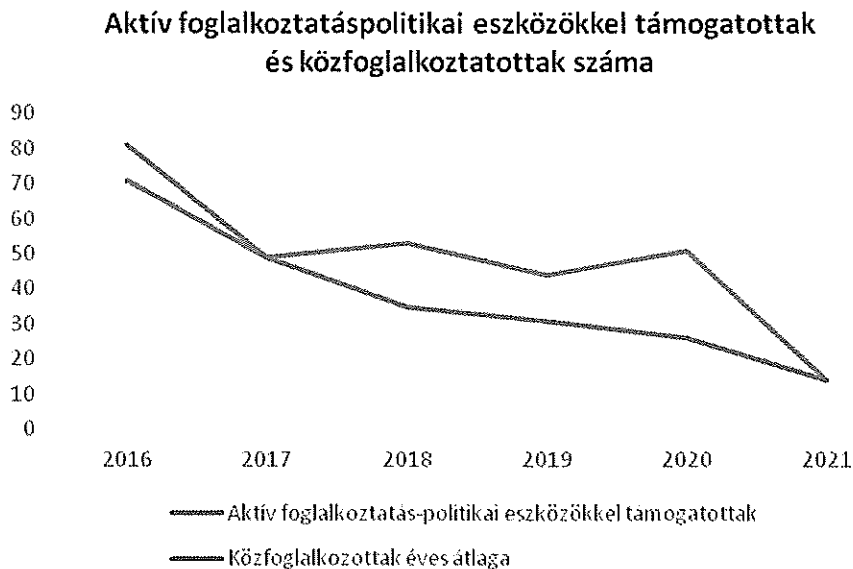
c) közfoglalkoztatás

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A közfoglalkoztatottakat a helyi munkaügyi központtal kötött hatósági szerződés szerint foglalkoztatjuk. A foglalkoztatás szervezését a hivatal egyik ügyintézője látja el, a munkáltatói jogokat a polgármester gyakorolja, a bérszámfejtési feladatokat a Magyar Államkincstár Heves Megyei Igazgatósága végzi. A közfoglalkoztatásban résztvevők munkájukat városunk közigazgatási területén belül végzik, a település közterületeinek tisztántartása, gondozása az elsődleges feladatuk.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	71	81
2017	49	49

2018	53	35
2019	44	31
2020	51	26
2021	14	14

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településen munkalehetőséget főleg a mezőgazdaság, a turizmus, az önkormányzati intézmények, a mikro- és kisvállalkozások biztosítanak.

Legközelebb található nagyobb vállalatok 10-30 km közelségből elérhetőek, melyek nagy létszámú munkaerőt foglalkoztatnak és külön autóbusszjárárral oldják meg az utaztatást (Bosch, Visonta Erőmű, B-Braun)

e) a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

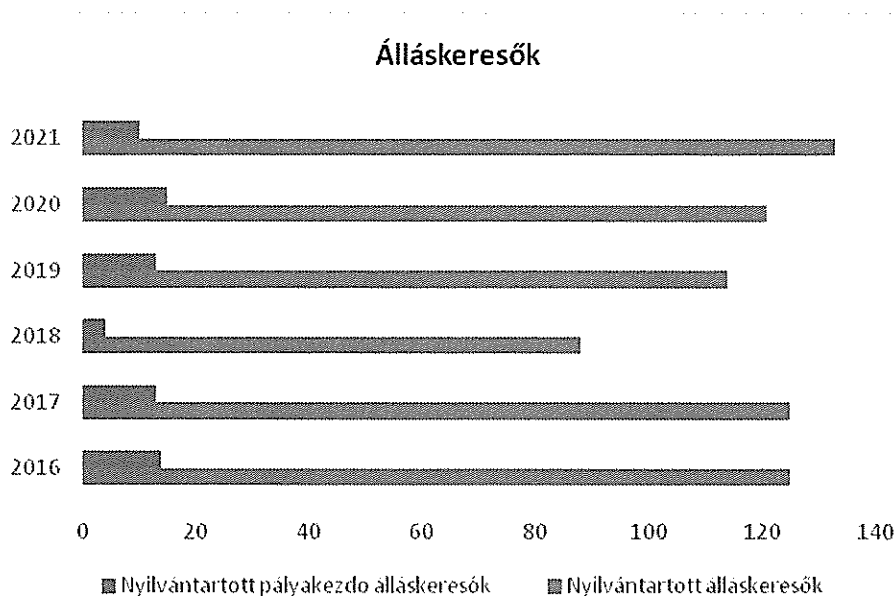
A Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat.

Minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel, valamint a továbbképzési és átképzési lehetőségekről tájékoztatják az ügyfeleket.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	125	14
2017	125	13
2018	88	4
2019	114	13
2020	121	15
2021	133	10

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, eszerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élők meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot.

A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érzéti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

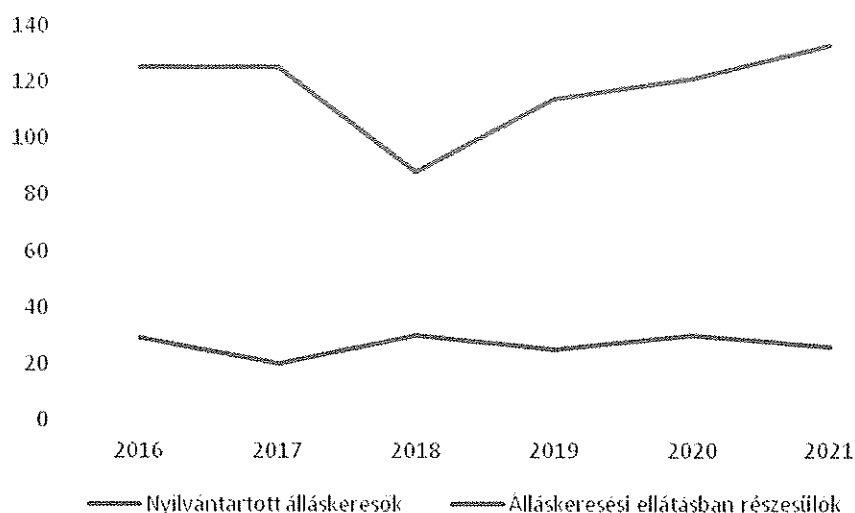
A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	125	7,89%	29	23,20%
2017	125	8,01%	20	16,00%
2018	88	5,64%	30	34,09%
2019	114	7,30%	25	21,93%
2020	121	7,92%	30	24,79%
2021	133	8,90%	26	19,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök

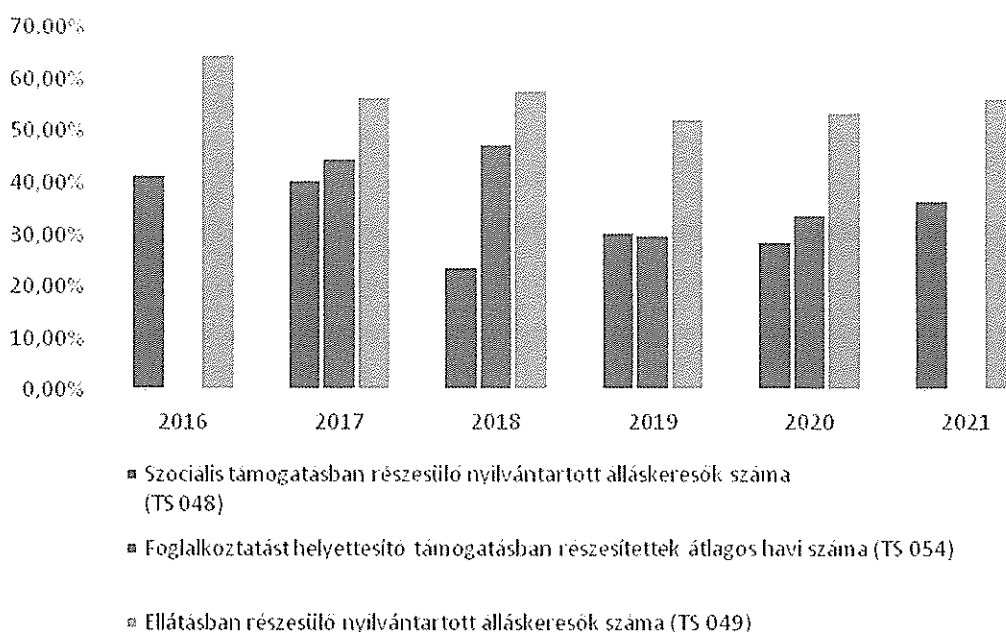
3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	52	41,60%	n.a.	-	81	64,80%
2017	51	40,80%	56	44,79%	71	56,80%
2018	21	23,86%	42	47,70%	51	57,95%
2019	35	30,70%	34	30,24%	60	52,63%
2020	35	28,93%	41	34,07%	65	53,72%
2021	49	36,84%	n.a.	-	75	56,39%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

**Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a
15-64 év közötti népesség arányában II. (%)**

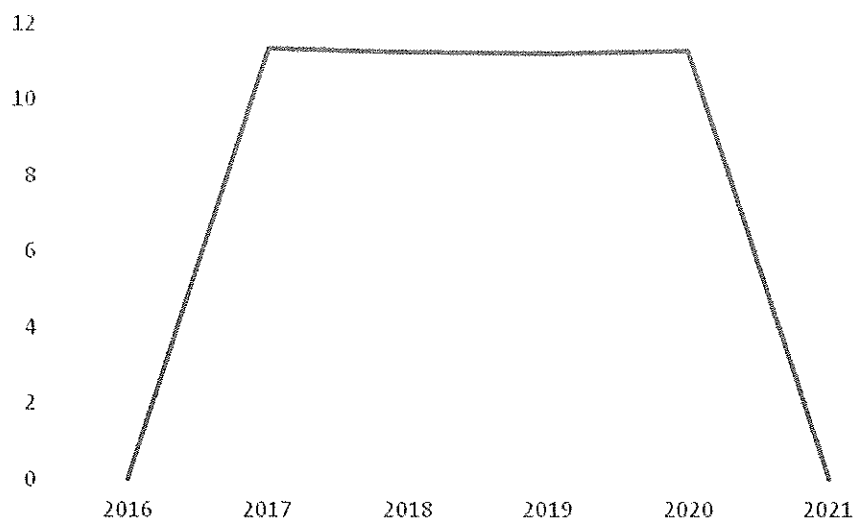

A 3.3.3. számú táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen az egészségkárosodotti és gyermekfelügyeleti támogatás milyen mértékben van jelen. Az átlagos számuk évek óta nem változik.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	11
2018	11
2019	11
2020	11
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Eü. károsodási és gyf. támogatásban részesülők

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb, lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás- és helyiséggazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

A lakhatási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A lakhatási támogatás rászorultsági alapon állapítható meg. Gyöngyöspatán 2016 óta nem csökkent a lakásállomány.

a) bérlakás-állomány

Szociális bérlakás nincs, hat szolgálati lakás van településünkön.

b) szociális lakhatás

Városunkban szociális lakhatásra nincs lehetőség.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok.

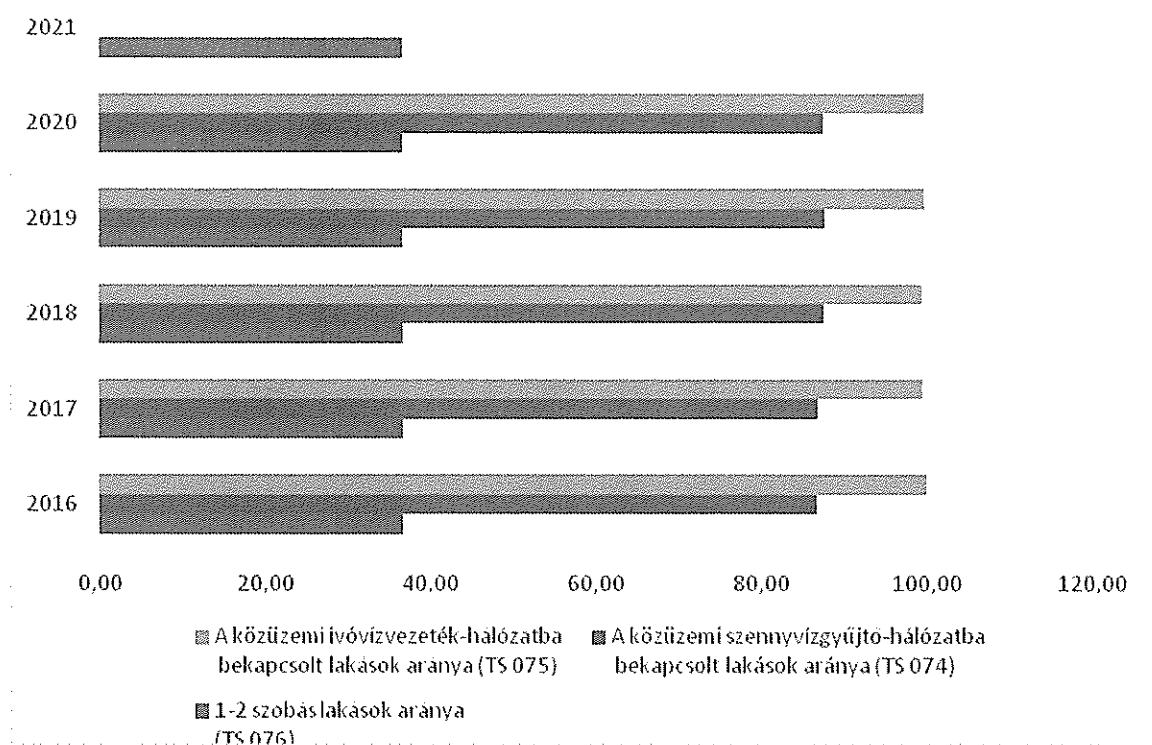
Városunkban nem található.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	1055	1	0,95	36,78	86,64	99,91
2017	1055	0	0,00	36,78	86,92	99,43
2018	1055	0	0,00	36,78	87,58	99,53
2019	1055	0	0,00	36,78	87,77	99,81
2020	1055	0	0,00	36,78	87,68	99,72
2021	1055	0	0,00	36,78	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakásállomány és minősége

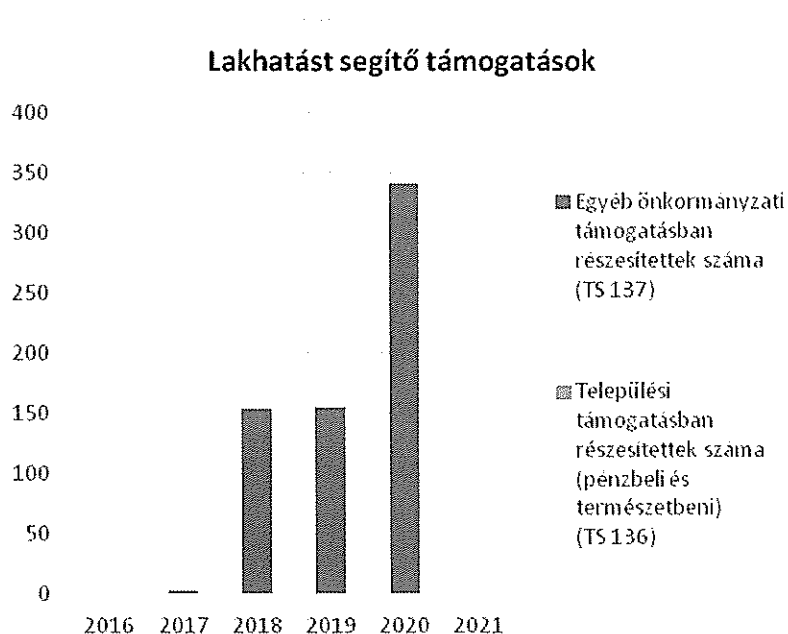

A magyarországi lakásviszonyok jellemző problémáival azonos a Gyöngyöspatán élőké is: Közmű- és lakáshitel tartozások; szociális bérlakások hiánya; súlyos lakhatási problémák.

d) Lakásfenntartási támogatást igénylők száma 2020-ban volt a legmagasabb, ui. 2021-re vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat. A támogatás 2016-tól nagymértékben csökkent. Adósságcsökkentési támogatásban nem részesülnek a településen lakók.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	3
2018	n.a.	154
2019	n.a.	155
2020	n.a.	341
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

e) eladósodottság

A településen élők eladósodásának folyamata 2012 óta volt érzékelhető, melyen COVID19 vírus miatt kialakult válsághelyzet csak rontott. A végrehajtó irodák által kért adatszolgáltatásból, valamint az ingatlanárverési hirdetmények számából lehet következtetni, hogy jelenleg megközelítőleg több tucat családot érint valamely közszolgáltató, vagy hitelintézet felé fennálló tartozás miatti végrehajtás elrendelése.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületi részen két lakás található, egyik lakásban egy férfi lakosunk tartózkodik egyedül, közműszolgáltatások közül az áramszolgáltatás megoldott, víz vételezése fűt kútból történik. Másik lakóingatlannál a villany és a víz közműszolgáltatón keresztül megoldott. Mindkét lakóépülettől üzlet, posta, pénzintézet, hivatal autóval, kerékpárral illetve gyalogosan könnyen megközelíthető.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjon. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét. A 2011-es népszámlálás adatai alapján a szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke 30 százalék feletti és a területen élő népesség eléri az 50 főt. A veszélyeztetett területek: Bajcsy út – Sövény út, Bem út és Hegyalja út). A jelenlegi helyzetről valós képet a most lezajlott 2022. évi népszámlálás adhat, így a HEP két év múlva esedékes felülvizsgálat már annak eredményeire is támaszkodhat.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

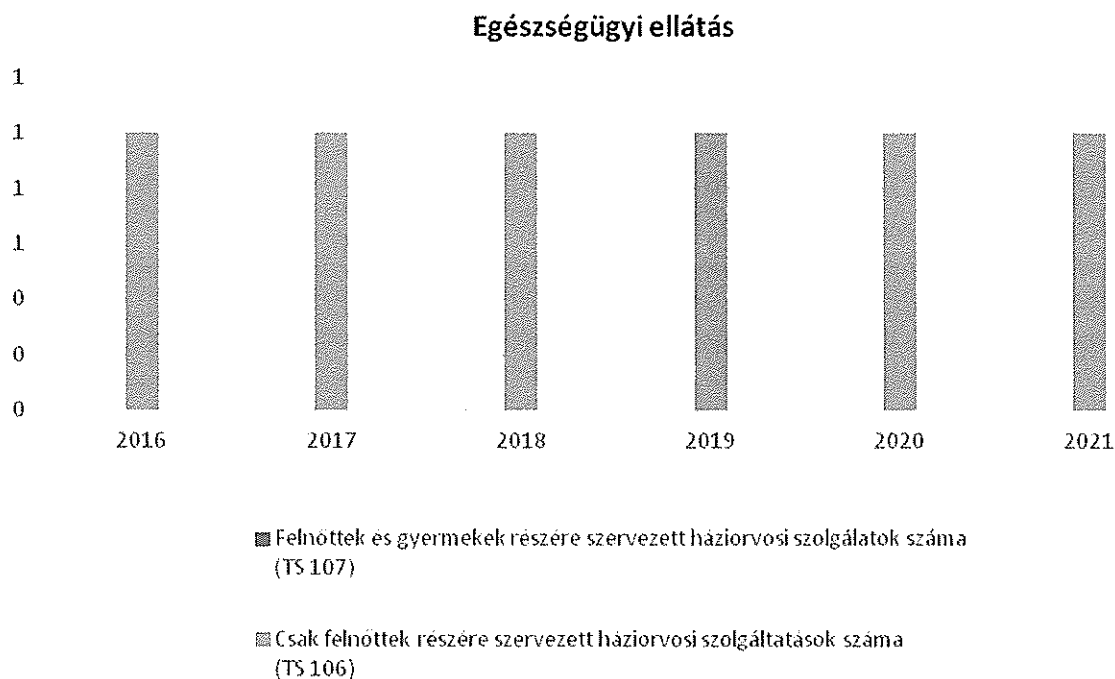
A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Szociális alapszolgáltatások városunkban: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés.

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az orvosi, egészségügyi ellátást, illetve annak változását mutatja be a következő táblázat, mely szintén lényeges adat az adott település infrastruktúrájának és szolgáltatásainak vonatkozásában. Városunkban az Egészségházban megtalálható szemészeti, fogászati szakrendelés, a házi gyermekorvosi rendelő, a védőnő, a gyógyszertár, valamint a családsegítő szolgálat.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	1	0	1	n.a.	n.a.
2017	0	1	0	1	54	6,56
2018	0	1	0	1	102	7,48
2019	0	1	0	1	116	5,14
2020	0	1	0	1	100	5,59
2021	0	1	0	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók

meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. Ápolási díjban részesülők száma nem mutat nagy mértékű változást.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Városunkban évről évre megrendezésre kerülnek különböző népegészségügyi szűrővizsgálatok:

- évente kétszer rákszűrést tartanak a helyi védőnői rendelő épületében
- negyedévente véradást szervez a Magyar Vöröskereszt a Polgármesteri Hivatal épületében
- a gyermekkor kötelező szűréseket a helyi védőnővel történő személyes időpont egyeztetés által lehet igénybe venni.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A településen fejlesztő ellátásra logopédus, alapozó terapeuta, gyógy-testnevelő és gyógypedagógus áll rendelkezésre. Felnőttek esetében rehabilitációra vagy gyógytornára a gyöngyösi Bugát Pál Kórház nyújt szolgáltatásokat az igénylők számára.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az általános iskolások, óvodások, bölcsődések és az időskorúak étkeztetését az Önkormányzat által üzemeltetett konyha biztosítja, szem előtt tartva az egészséges táplálkozás szempontjait.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Városunk területén 2 focipálya található, családi program illetve sportolás szempontjából ideális helyszín a szabadidő eltöltésére. Az általános Iskola sportcsarnokában úszást, szaunázást kedvelők részére van lehetőség.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- Idősek Napközi Otthona
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

g) drogprevenció szolgáltatások

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások során nem volt még példa arra, hogy bárkit hátrányos megkülönböztetés ért volna.

i) előnyben részesíti (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)

2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Településünkön népkonyha nem működik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Minden évben megrendezésre kerülő rendezvényeink: Gyermeknap, Péter-Pál napja (Palócnap, Mátyás nap), szüreti nap, Mindenki Karácsonya, Vulkanikus Borok Fesztiválja, jótékonyági bálók, melyek során befolyt összegekkel az intézményeket támogatják.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	nem	306	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Nem jellemzőek az etnikai konfliktusok a településen.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Az önkéntes munka a településen főként a 25-60 éves korosztály körében jellemző.

A helyi identitás és kohézió erősítése generációkat összekovácsoló program. Közösségi élet minden társadalmi rétegnek. Nem pénzbeli támogatást, hanem szolgáltatást kapnak minimális eszközbeszerzéssel különböző programokban.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen 2014.10.22. óta újra működik roma nemzetiségi önkormányzat. Az önkormányzat szoros kapcsolatot tart fent az intézményvezetőkkel, valamint a városban másfél jelen lévő Máltai Szeretetszolgálat munkatársaival.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között, elsősorban a lakosság munkaerő-piaci helyzete, iskolázatlansága, a munkanélküliségből eredő problémák állnak.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony iskolázottság	felzárkóztató képzések munkaügyi központ vagy képző központok bevonásával
szakkézetlenség	szakképzés a munkaügyi központ bevonásával
munkanélküliség	munkahelyteremtés- munkaügyi központ, beruházások, turizmus

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Az Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával elfogadta a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentumok fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és a gyermekeket gondozó családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre egyenlően kiterjed, de azokra a gyermekekre kell különösen figyelni, akiknek érdekei a megvalósítás és a hozzáférés során a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 199	1 301	2500	47,96%	52,04%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			82	3,28%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	169	175	344	6,76%	7,00%

15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	39	48	87	1,56%	1,92%
---	----	----	----	-------	-------

Forrás: TeIR, KSH Tstar

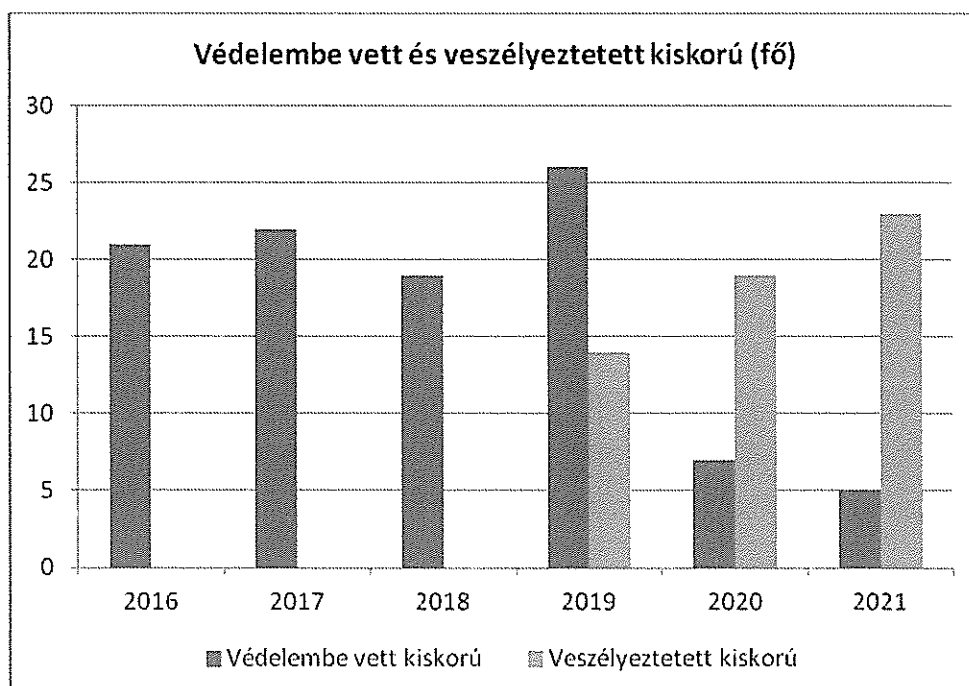
a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség: magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot.

Városunkban a védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma növekvő tendenciát mutat, ezt az iskolai tanítási órákon igazolatlanul hiányzó gyerekek illetve a szülők oda nem figyelése is befolyásolja.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	21	n.a.
2017	22	n.a.
2018	19	n.a.
2019	26	14
2020	7	19
2021	5	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg kiegészítő illetve rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesíthető a család, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

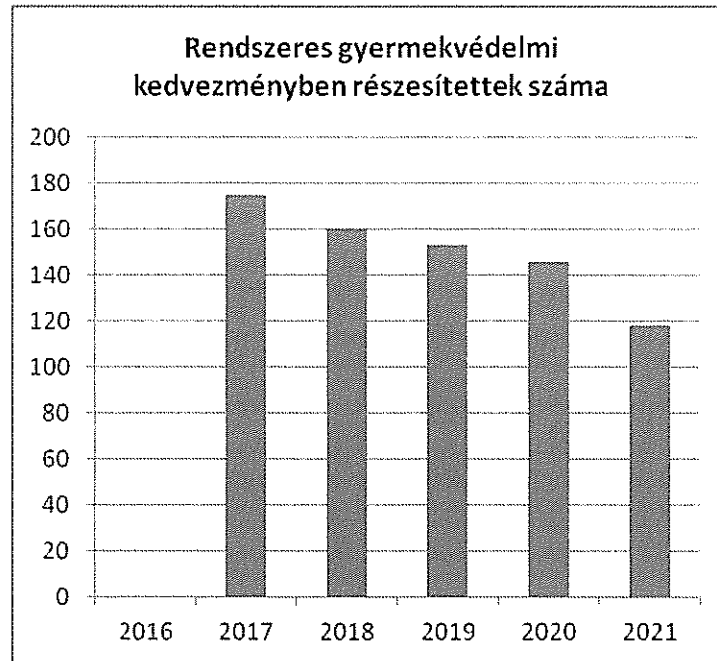
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak anyagi támogatása.

Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény

b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll; vagy külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	175
2018	161
2019	153
2020	146
2021	118

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

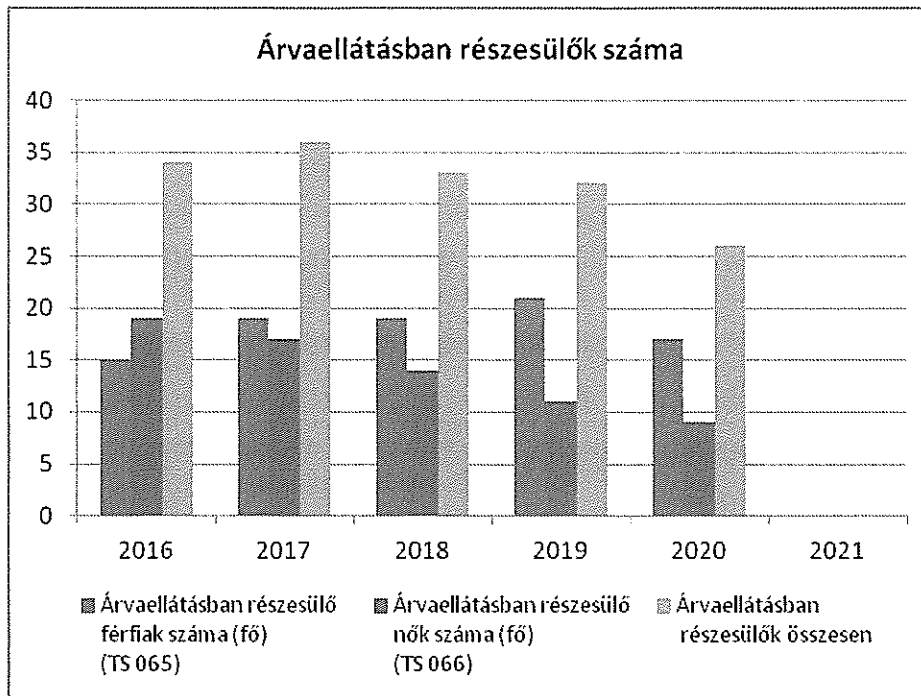

c) árvaellátásban részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	15	19	34
2017	19	17	36
2018	19	14	33
2019	21	11	32
2020	17	9	26
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A 2021-es évben az óvodában 89 gyermek, az iskolában 53 gyermek ingyenesen étkezett. Ingyenes nyári étkezésben pedig 70-en részesültek.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenek felett álló érdekének elvére.

f) magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

Városunkban nincs magyar állampolgársággal nem rendelkező hátrányos helyzetű családban élő gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat által létrehozott Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda és Jelenlét Ház az önkormányzattal karöltve igyekszik a szegregációval fenyegetett településrészekben élő gyermekek élethelyzetén, életkörülményein javítani, segítve ezzel a mélyszegénységből való kitörést. Szabadidős- és sportprogramok, délutáni fejlesztések, kirándulások, színházi és egyéb előadások szervezésével alternatívát mutatnak szülőknél, gyerekeknél egyaránt.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

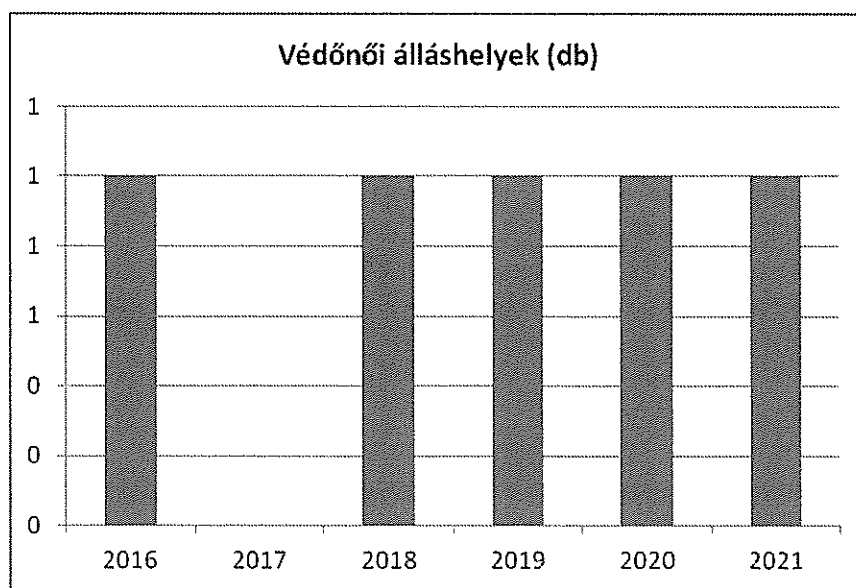
A Möt. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátás biztosítása a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutó ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

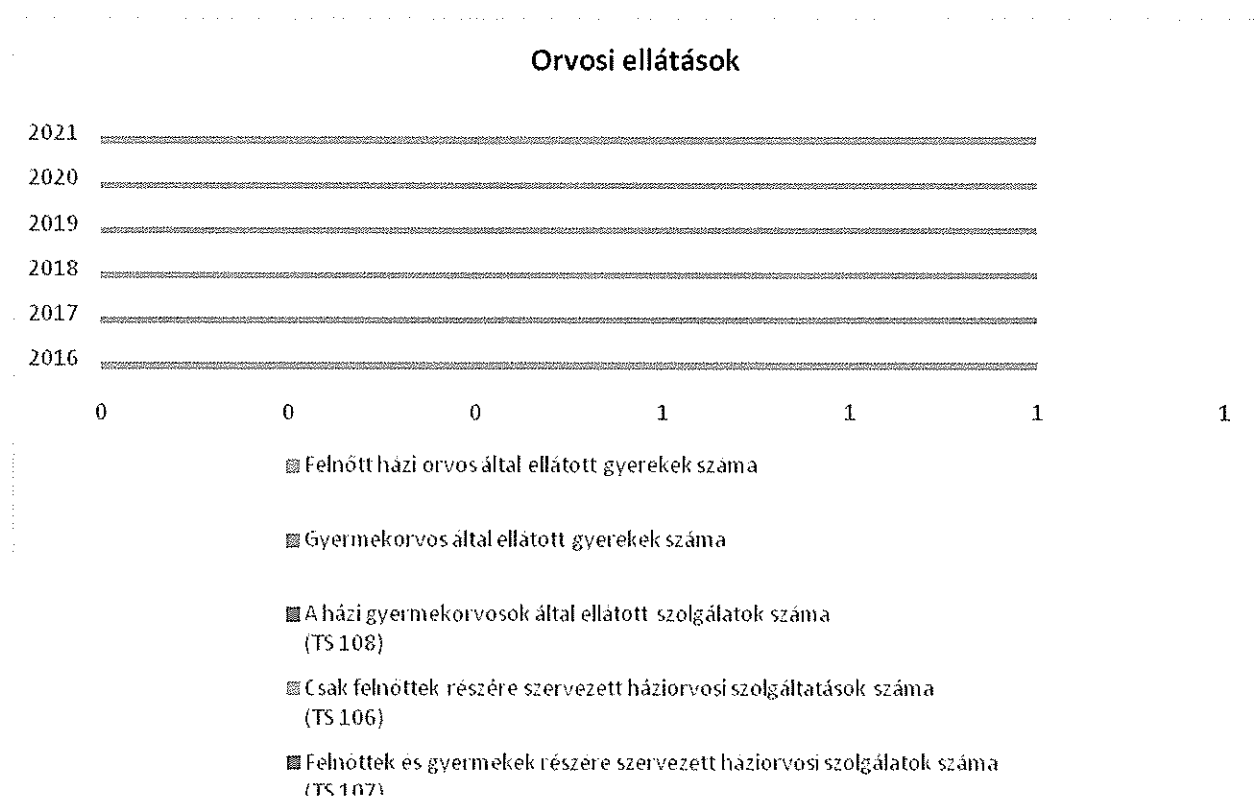

2016-tól napjainkig a védőnői álláshelyek száma egy fő, az egy védőnőre eső gyermekek száma emelkedett. Ennek oka: a családtámogatási ellátások bővülése miatt a városunkban is több gyermek születik. Gyöngyöspatán egy védőnői helyen két védőnő, napi négyórás beosztással osztozik.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	1	0	n.a.	n.a.
2017	0	1	0	n.a.	n.a.
2018	0	1	0	n.a.	n.a.
2019	0	1	0	n.a.	n.a.
2020	0	1	0	n.a.	n.a.
2021	0	1	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Orvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Betöltetlen háziorvosi praxis városunkban nincs. Településünkön 1 fő felnőtt háziorvos és 1 fő gyermekorvos látja el a betegeket. A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben az intézményhálózaton keresztül. Az óvodában és iskolában az általános szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket szaktanácsadás egészít ki. A védőnők családlátogatásaik során a várandós kismamák, kisgyermekes anyukák életkörülményeit tekintik meg és ekkor sor kerülhet a problémák átbeszélésre is.

c) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre rehabilitációra) vonatkozó adatok

0-7 éves kor között nem áll rendelkezésre adatunk arról, hogy mennyi gyermek részesült speciális ellátásban. Az oktatási ellátás terén lehetőség van óvodás kortól logopédus szakember segítségét igénybe venni. Szociális ellátást nyújt a bölcsőde is, 2012 évtől településünkön a felújított óvodánkban működik bölcsődei ellátás.

A bölcsődei felvételnél érvényesülnie kell azon alapelveknek, miszerint felvételnél előnyt élvez az a gyermek, akinek szülője munkahelyet teremtett, akit egyedülálló (élettársal nem rendelkező hajadon, nőtlen, elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja; akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel; akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni; akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

Településünkön 2021 óta a Magyar Máltai Szeretetszolgálat működtet tanodát illetve ún. Jelenlét házat, mely a romák mint célcsoport problémáinak megoldásán, kezelésén túl a többségi lakosságnak is igyekszik segítő kezet nyújtani az alábbi eszközökkel: kríziscsomagok, ruhaadományok, délutáni gyermekfelügyelet, felzárkóztató órák, fejlesztő-oktató szabadidős tevékenységek, sportolási lehetőségek, tanácsadás stb.

Az önkormányzat társulás formájában működteti a Szociális és Gyermekjóléti szolgálatot, melynek keretén belül gyermekjóléti szolgáltatást, családsegítést biztosít. A gyermekjóléti szolgáltatás elsődleges feladata a gyermek családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, illetve a családjából kiemelt gyermek családba történő visszahelyezésének elősegítése.

2015 évben a gyermekjóléti alapellátás és védelembé vétel külön vált, az utóbbi Járási Hivatal feladatákként működik.

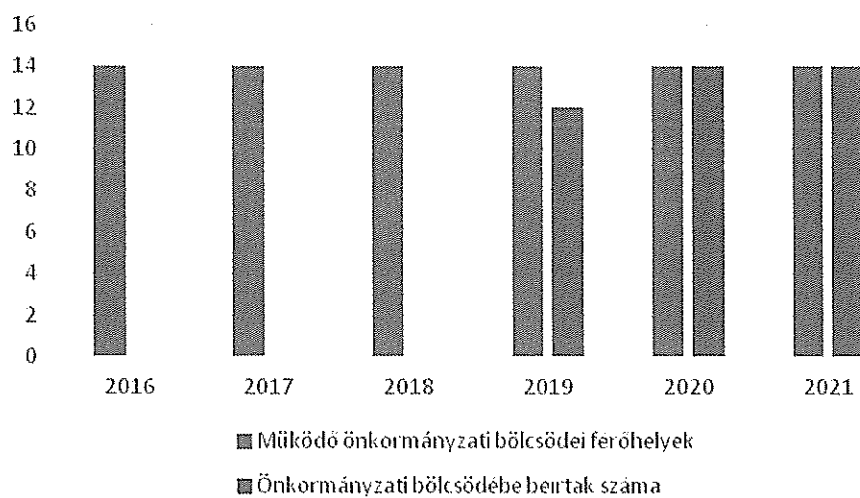
e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	14	n.a.
2017	14	n.a.
2018	14	n.a.
2019	14	12
2020	14	14
2021	14	14

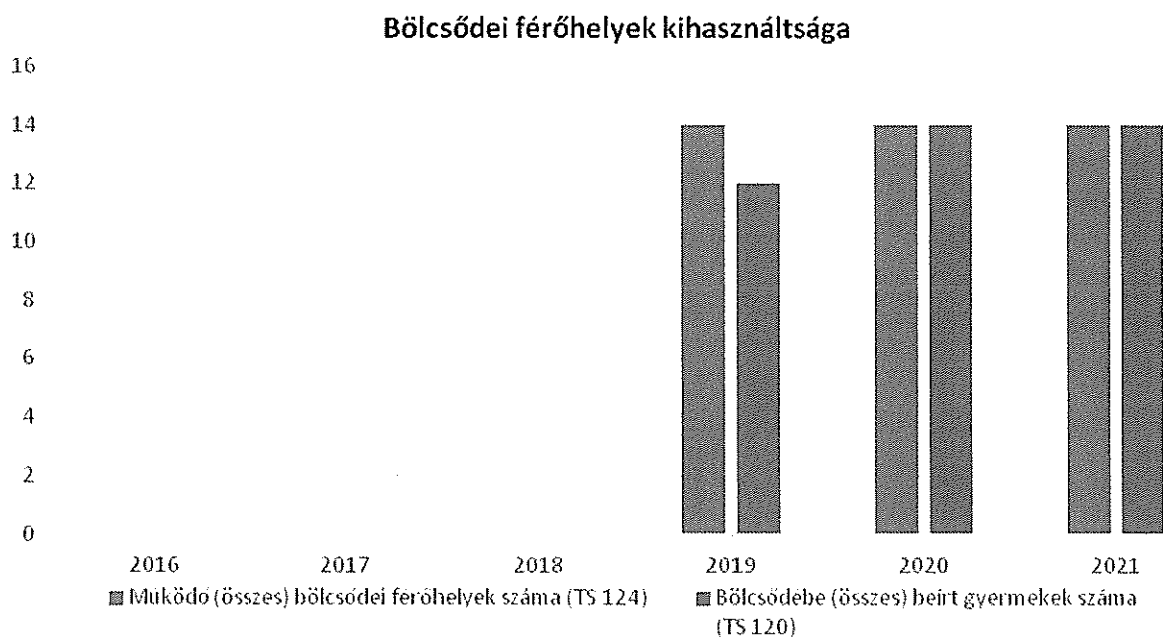
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Bölcsődei helyek és beírt gyermekek száma

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	14	12
2020	0	0	0	0	0	0	14	14
2021	0	0	0	0	0	0	14	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem

Gyermekvédelemmel kapcsolatban ugyancsak a Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat jár el, azonban bármely lakos tehet bejelentést a gyermekek jogainak sérelmével kapcsolatosan.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Ha a gyermeket veszély fenyegeti és többszöri felszólítás esetén sem szüntetik meg a veszély forrását, akkor gyámhivatalhoz, illetve a rendőrséghez van lehetőség fordulni.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Óvodai foglalkozás keretein belül lehetőség van a gyermekek számára úszás- és táncoktatáson részt venni (szintén a Máltai Szeretetszolgálat jóvoltából). Ezen felül tornaóra van csoportonként, az új építésű tornaszobában, így igyekeznek megőrizni az óvodások egészségét.

Általános iskolánkban tornaórákon a tornacsarnokban illetve az uszodában hódolhatnak sportolási szenvedélyüknek a gyerekek.

Egységük megőrzéséhez nagymértékben hozzájárul, hogy a város a Mátra lábánál helyezkedik el, így kellőképpen friss és tiszta a levegő. Nyári szünet idejében erdei táborokat, valamint sport tábort szerveznek a pedagógusok.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, miszerint legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri melegétkeztetés formájában - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/C §-a alapján - ingyenesen.

2016 évben 56 fő vette igénybe az ingyenes nyári étkeztetést, mely legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon biztosított.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az alábbiakban áttekintjük azokat a területeket, amelyek a jogszabályokban megjelennek, és a közoktatásra vonatkozóan határozzák meg az esélyegyenlőség biztosítását.

Az adattáblák egy részének kitöltéséhez elengedhetetlen a partneri együttműködés, hiszen az oktatási intézmények 2013. január 1-jétől – az óvodák kivételével – nem önkormányzati fenntartásúak.

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

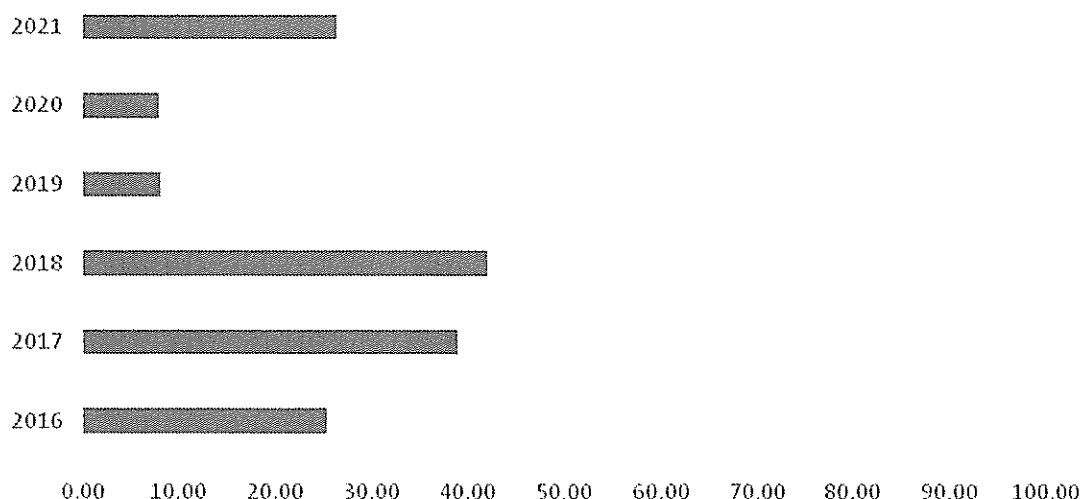
Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának.

Az óvodai nevelés keretében az önkormányzat, míg az iskolai nevelés és oktatás keretében a működtető szervezi meg a felkészítésüket.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	79	20	25,32
2017	72	28	38,89
2018	69	29	42,03
2019	73	6	8,22
2020	74	6	8,11
2021	72	19	26,38

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

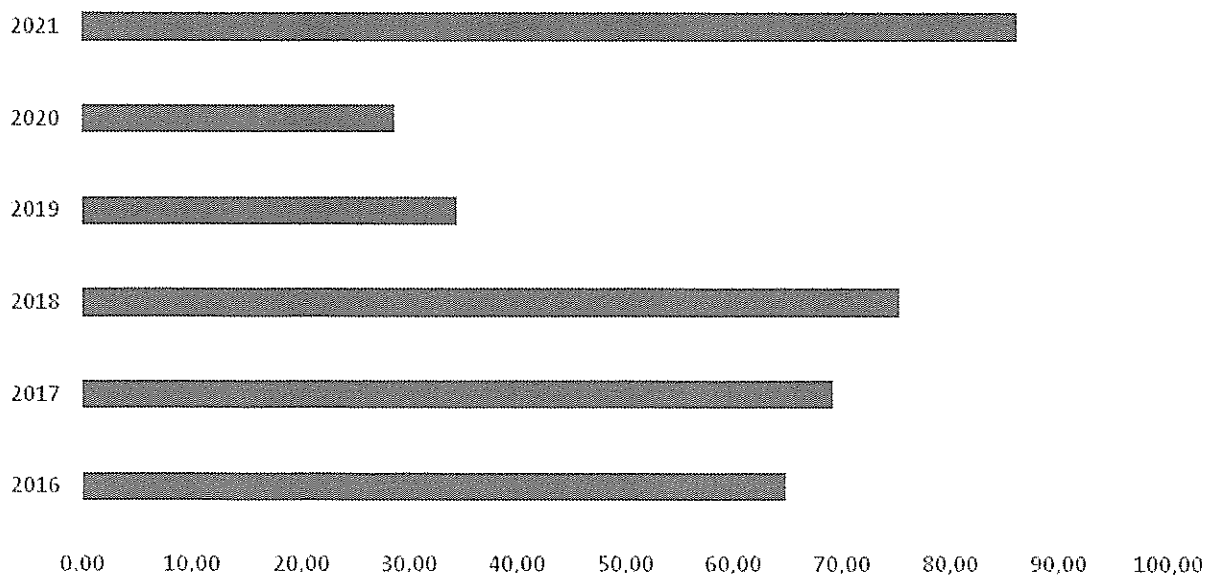
A korábbi években csak a 3 éves kort betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket kellett előnyben részesíteni az óvodai felvétel során, míg 2014-től minden 3 éves gyermeknek kötelező óvodába járni. A helyhiány miatt elutasított gyermek, illetve hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű elutasított gyermek nincs településünkön. Általános iskolai tanulók létszáma folyamatosan csökken, 2015-2016 évben

67 fővel jár kevesebb településünk általános iskolájába, 2011. évhez képest. Ez az adat azonban nem csak a gyermekek számának csökkenésével magyarázható, hanem azzal is, hogy sok szülő a környező településekre illetve Gyöngyösre írta be iskolai oktatásra gyermekét. A gyermek létszám csökkenéséből adódóan az osztályok száma is csökken, 3 tanítási év alatt 3 osztály szűnt meg.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	81	64,80
2017	n.a.	72	69,23
2018	n.a.	70	75,27
2019	n.a.	28	34,57
2020	n.a.	21	28,77
2021	66	57	86,36

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	51	99
2017	62	95
2018	65	90
2019	59	88
2020	65	79
2021	37	70

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

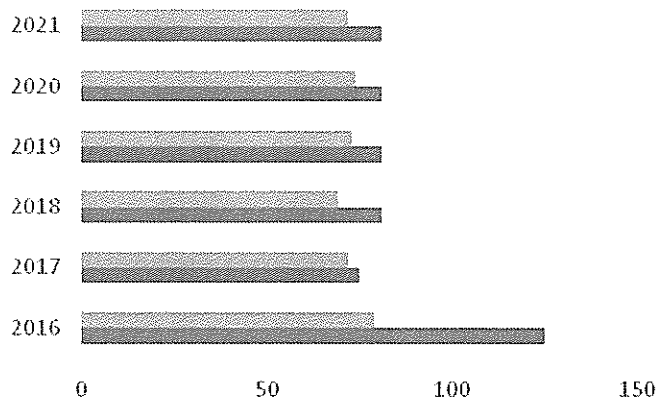
Óvodai fejlesztő képzéseket logopédus segítségével végzik, míg az iskolai nevelés és oktatás során külön gyógypedagógiai oktatás folyik.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	4	125	1	79	0	0	20
2017	n.a.	3	75	1	72	0	0	24
2018	n.a.	3	81	1	69	0	0	23
2019	n.a.	3	81	1	73	0	0	24
2020	n.a.	3	81	1	74	0	0	25
2021	n.a.	3	81	1	72	0	0	24

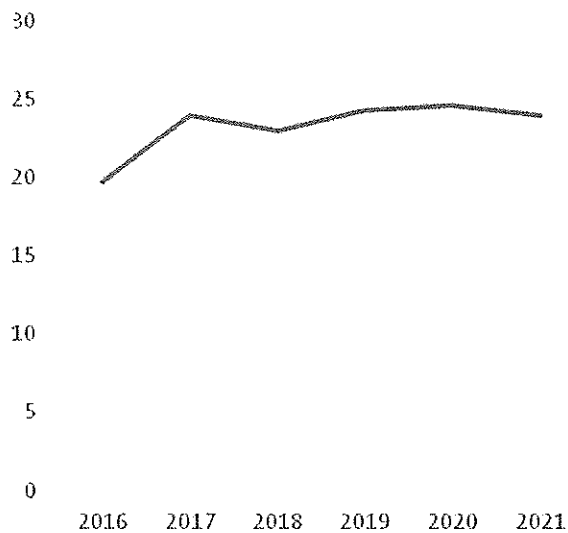
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai férőhelyek

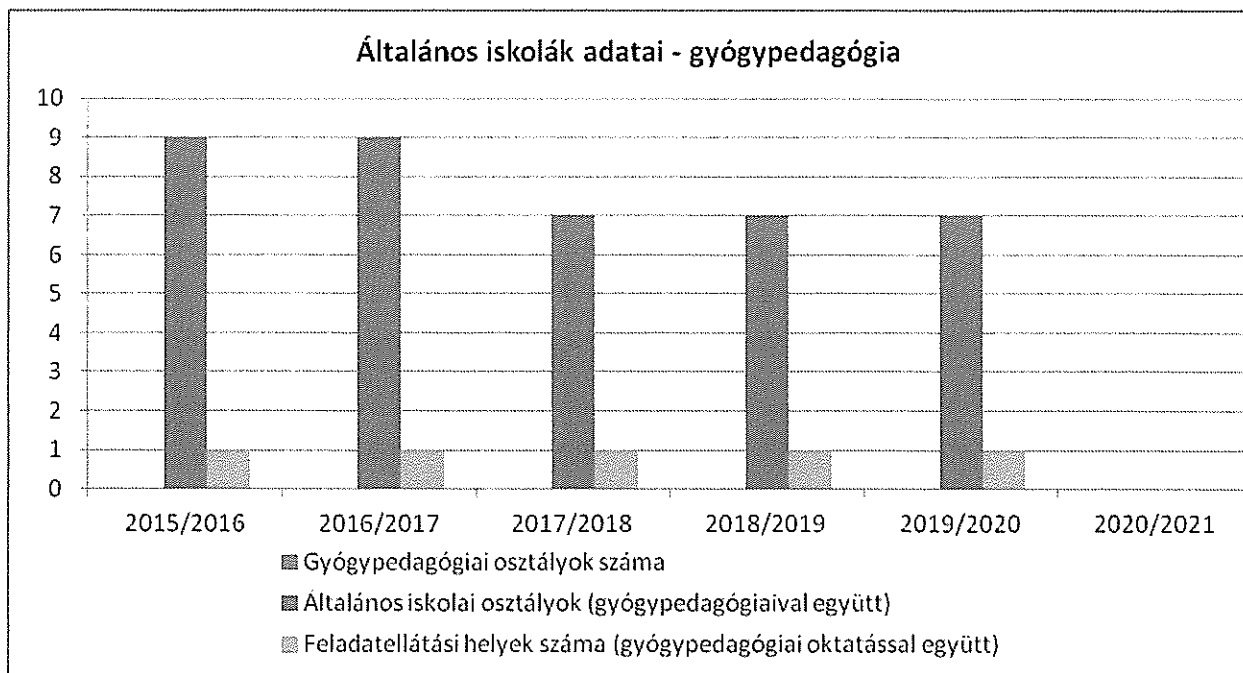

■ Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087) fo

Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)

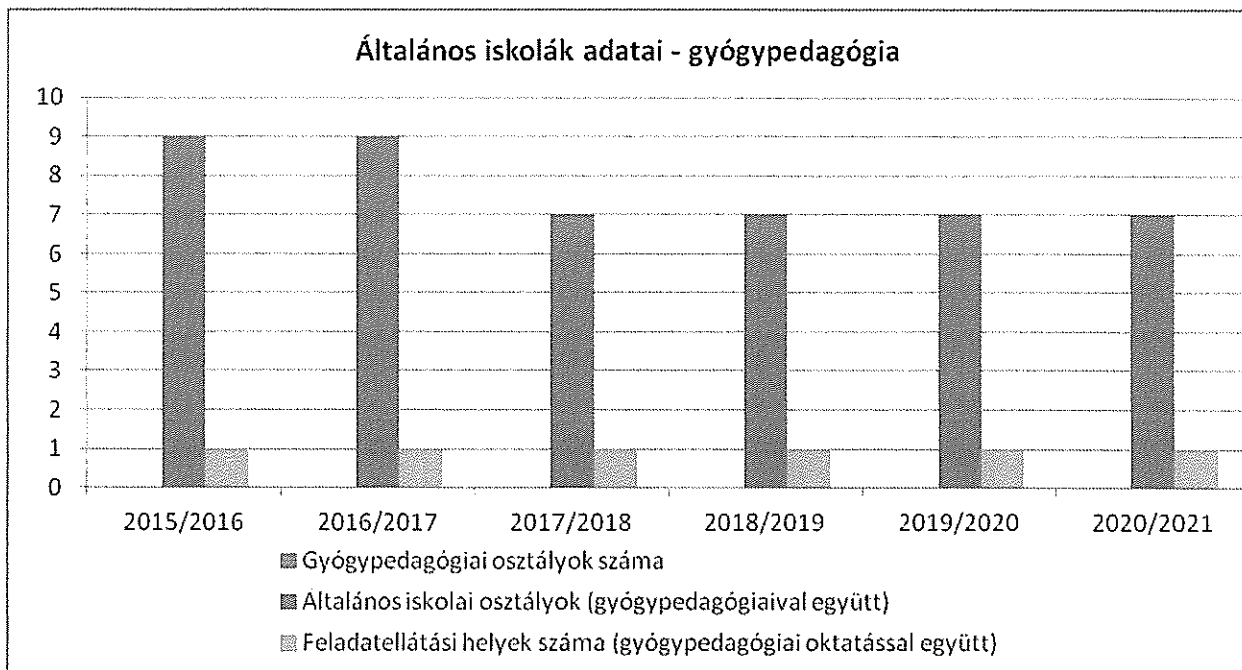

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	9	1	13,89	0,00
2017	0	9	1	11,56	0,00
2018	0	7	1	13,29	0,00
2019	0	7	1	11,57	0,00
2020	0	7	1	10,43	0,00
2021	0	7	1	10,43	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

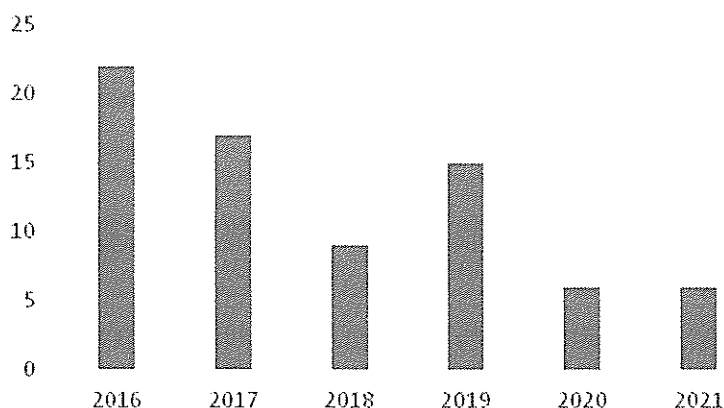

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	22
2017	17
2018	9
2019	15
2020	6
2021	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

8. évfolyamot sikeresen elvégzett tanulók száma

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

A Kúria 2015. márciusában hozott jogerős ítéletével megállapította, hogy a Gyöngyöspatai Nekcsei Demeter Általános Iskola az általa alkalmazott osztályba sorolással jogellenesen különítette el a cigány etnikai kisebbséghez tartozó tanulókat.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

e) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A hátrányok kompenzálását segítő támogatás az önkormányzat által nyújtott gyermekétkeztetési térítési díj átvállalása.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	85
2017	n.a.	n.a.	n.a.	195
2018	n.a.	n.a.	n.a.	61
2019	n.a.	n.a.	n.a.	52
2020	n.a.	n.a.	n.a.	62
2021	n.a.	n.a.	n.a.	70

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
gyermek szabadidős tevékenységeinek biztosítása	táborok szervezése
gyerekek hasznos szabadidőtöltése	sportfoglalkozások a gyerekek számára

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében. Magyarországon a nők és a férfiak közötti esélyegyenlőségi politikának nincsen nagy hagyománya, általában családpolitikai és gyermekjóléti kérdésekkel szokták összekapcsolni. Magyarországon a nők helyzete hasonló a közösség tagállamainak női lakosaiéhoz, de az eltérő történelmi fejlődés miatt több területen is, különösen a munkaerő-piaci helyzetüket tekintve, különböznek attól.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

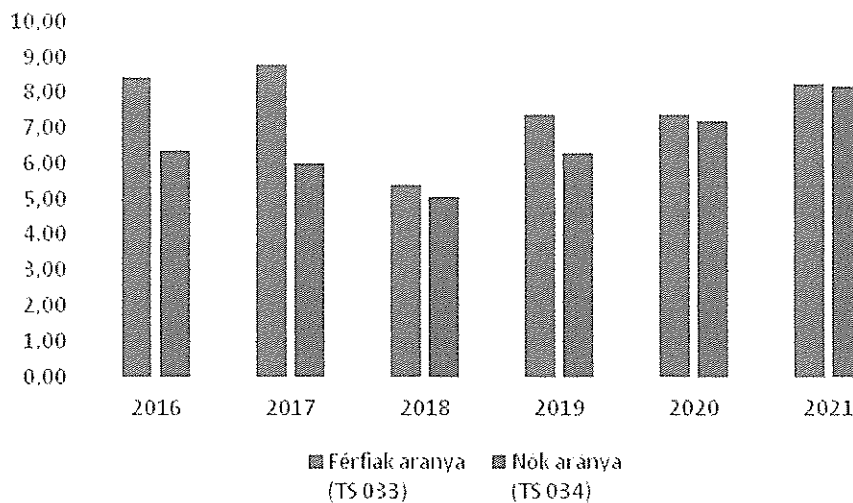
2008-tól fokozatosan csökken mind a női, mind a férfi munkavállalási korúak száma. Azonban tény, hogy még mindig kevesebb a női munkavállalói korba lépők száma, mint a férfiaké. Ezzel egyidejűleg csökkenő tendenciát mutat a foglalkoztatottak száma. Mivel egyre kevesebb a foglalkoztatottak száma értelem szerűen emelkedik a munkanélküliek aránya.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	8,44	6,38	7,41%
2017	8,8	6	7,40%
2018	5,41	5,07	5,24%
2019	7,38	6,3	6,84%
2020	7,38	7,21	7,30%

2021	8,23	8,16	8,20%
------	------	------	-------

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

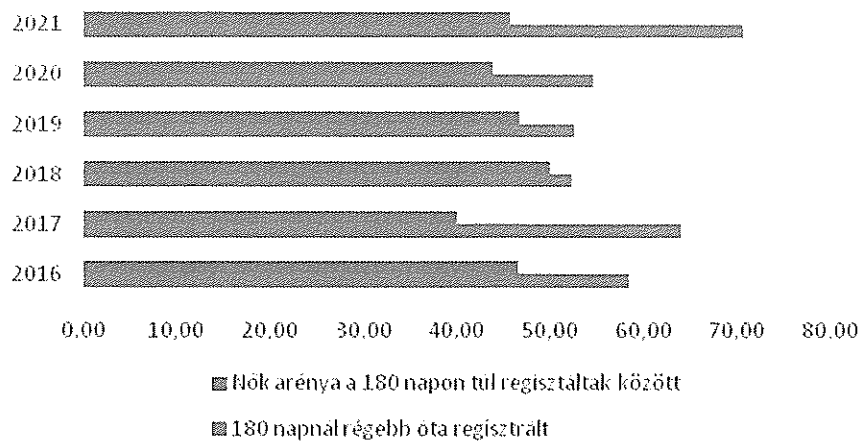
Munkanélküliség nemek szerint

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	58,4	46,58
2017	64	40
2018	52,27	50
2019	52,63	46,67
2020	54,55	43,94
2021	70,68	45,74

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

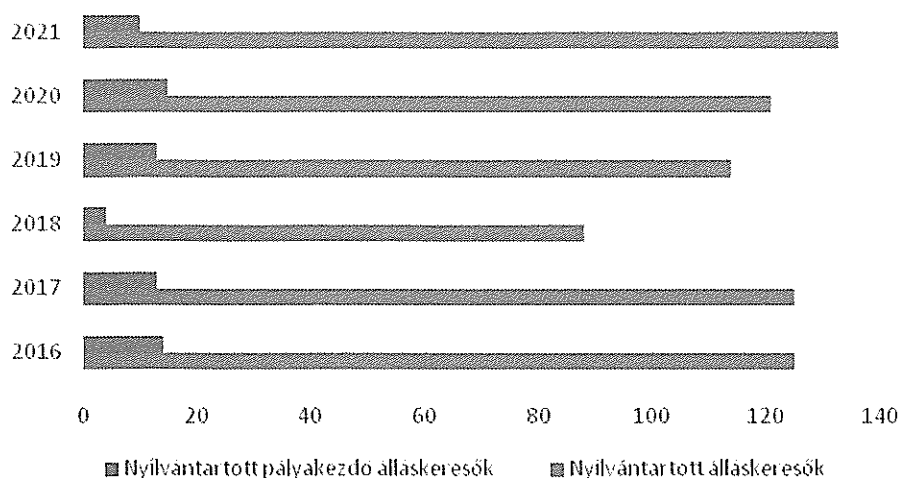
180 napnál hosszab ideje álláskereső

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	125	14
2017	125	13
2018	88	4
2019	114	13
2020	121	15
2021	133	10

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskereső

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A vizsgálat célja, hogy feltérképezze, hogy a munkanélküli nők munkaerő-piaci helyzetével milyen összefüggésben áll iskolai végzettségük. Az adatgyűjtéskor vizsgálni kell az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetőségét.

Településünkön a munkanélküli nők száma 70 – 90 fő között mozog, végzettségük szerinti bontásban nem állnak rendelkezésünkre adatok.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

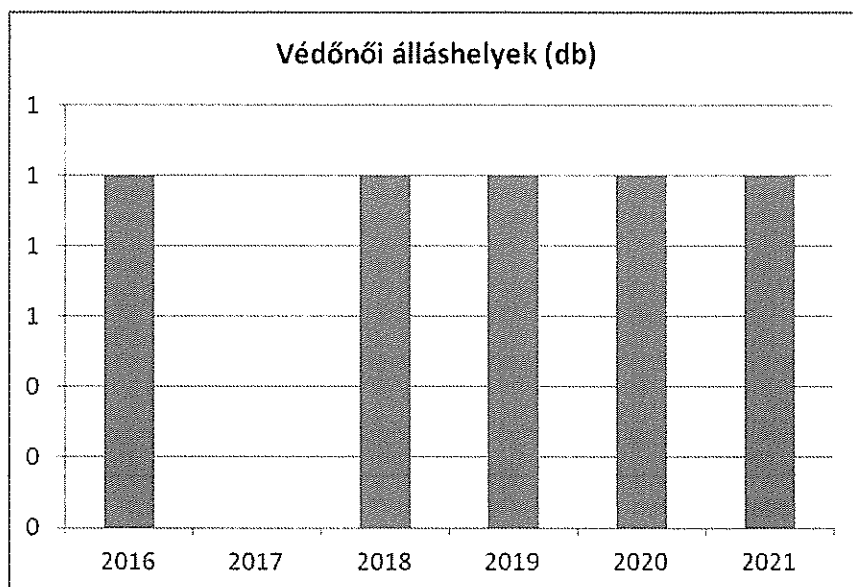
A gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára fontos cél. A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség. Ma már a nők nincsenek hátrányosan megkülönböztetve a foglalkoztatás területén, egyformák az előmeneteli lehetőségek. Sem a közigazgatásban, sem a közalkalmazottak és köztisztviselők esetén sem figyelhető meg ilyen jelenség. Önkormányzatunk, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	n.a.	-
2017	0	n.a.	-

2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

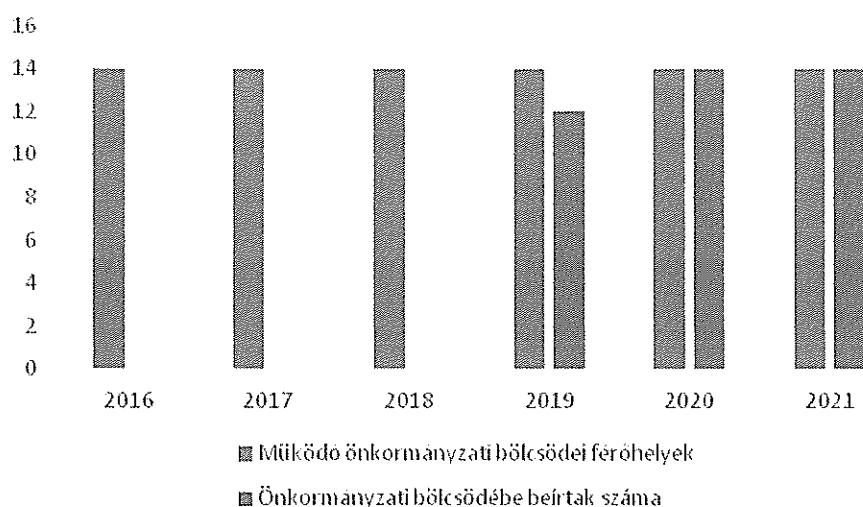
5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	14	n.a.
2017	14	n.a.
2018	14	n.a.
2019	14	12
2020	14	14
2021	14	14

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

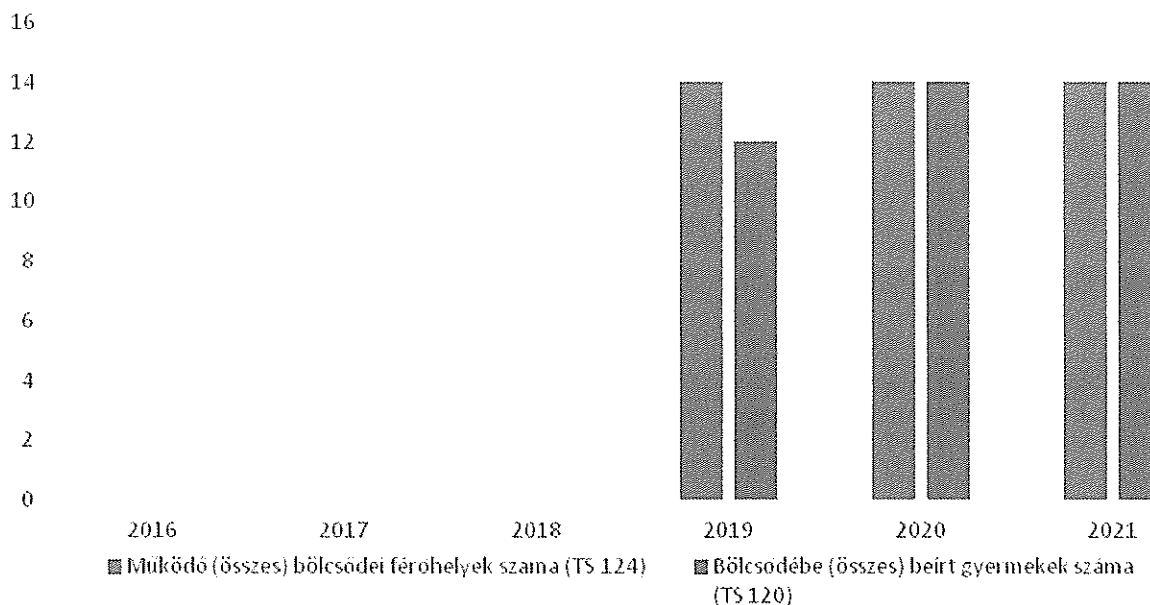
Bölcsődei helyek és beírt gyermekek száma

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	14	12
2020	0	0	0	0	0	0	14	14
2021	0	0	0	0	0	0	14	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Bölcsődei férőhelyek kihasználtsága

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, óvodában, iskolában, napköziben illetve nyári napközi formájában.

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény.

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti.

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen, valamint ma már GYES és CSET mellett is vállalhatnak munkát.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A településen két védőnő, osztott munkaidőben látja el feladatát. A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői

hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hová fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A felmérés célja, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások elérhetőségéről, illetve kapacitásáról nyújtson információt. A krízishelyzetben lévő nők számára nagyon fontos tényező az idő, ezért a várólistával működő szállók sok esetben nem tudnak azonnali segítséget nyújtani.

A rendszerváltás éveiben, egyre több igény merült fel, gazdasági okok és családi konfliktusok miatt, hajléktalanná vált anyák és gyermekeik, együttes elhelyezésére.

A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátások rendszerébe tartozik. Fő profiljuk az anyaothtoni elhelyezés. Az 1997. évi XXXI. Törvény kimondja, hogy „Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és emiatt el kellene választani a gyermeket a szülőjétől”.

Az anyaothtonok elsődleges feladata a prevenció, a gyermek állami gondozásba vételének megakadályozása. Településünkön a gyermekjóléti szolgáltatást, mint a családgondozást is társulás formájában látjuk el. A Krízis helyzetben lévő családokat a szolgálat látja el, a megfelelő tájékoztatás segítségével.

Az anyaothtonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaothton/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények).

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi képviselőtestületben és bizottságokban több nő foglal helyet, mint férfi. A közoktatási intézményekben is többségében nőket foglalkoztatnak.

Településünkön jelenleg nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, a roma nők, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon.

Helyi civil szerveződések a járványhelyzet elmúltával újra felélednek, így mama-baba klub, ahol a kismamák együttesen, egymást segítve tartanak közös szabadidő programokat hetente egyszer, kézműveskedés, torna, jóga stb.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
tartós munkanélküliség	közfoglalkoztatás, beruházások támogatása
családi feladatok összeegyeztethetlensége	családi napközi létrehozása, rugalmas munkaidő, család –barát munkahelyi megoldások
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Képzések, tanfolyamok szervezése Munkaügyi Központ vagy Képző Intézet segítségével

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorúak családi életciklusára jellemző állapot, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasságban élők aránya, és növekszik az özvegyek száma. Településünkön az egyedül élő idősök aránya magas.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

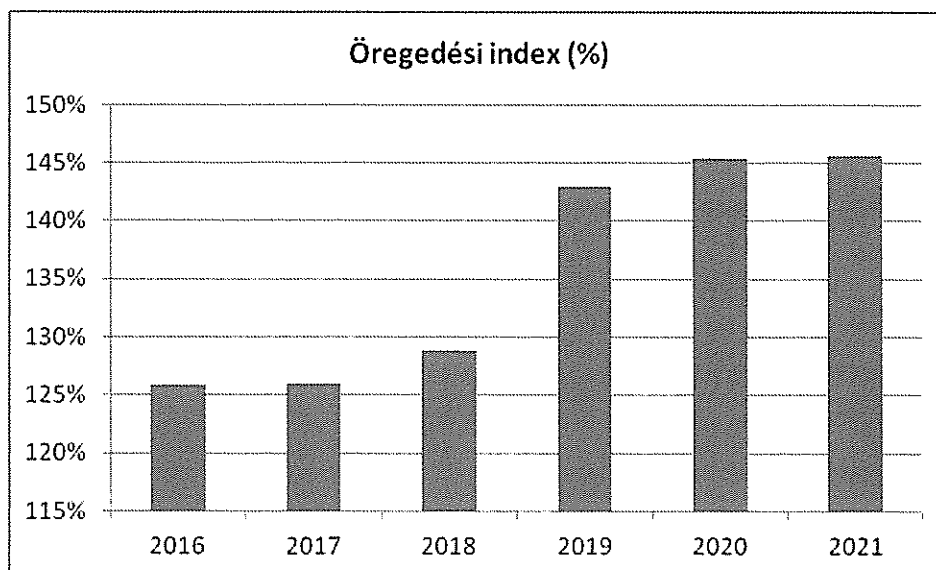
- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorú korosztály halandósága,
- nők élettartama hosszabb, mint a férfiaké

Az időskorban jellemző betegedések kialakulása-, mint a keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, a daganatok kialakulása, az ízületi problémák – és emellett a pszichés problémák is megjelennek. Az idős ember egyedül marad, elmagányosodik, a szellemi és fizikai aktivitása csökken, önellátási képessége romlik. Ez sok idős embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakran alakul ki a depresszió. A betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölötti korosztálynál jellemzőek a súlyos, krónikussá alakuló megbetegedések kialakulása.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	463	368	125,82%
2017	461	366	125,96%
2018	465	361	128,81%
2019	492	344	143,02%
2020	503	346	145,38%
2021	517	355	145,63%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére:

- a) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,
- b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,
- c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

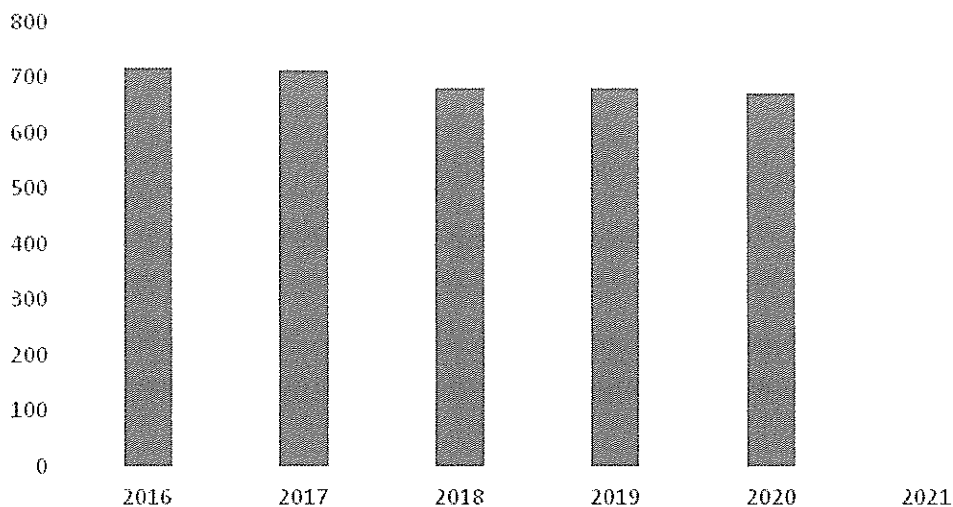
Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A Járási Hivatal időskorúak járadékában részesíti azt

- a) a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,
- b) az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,
- c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

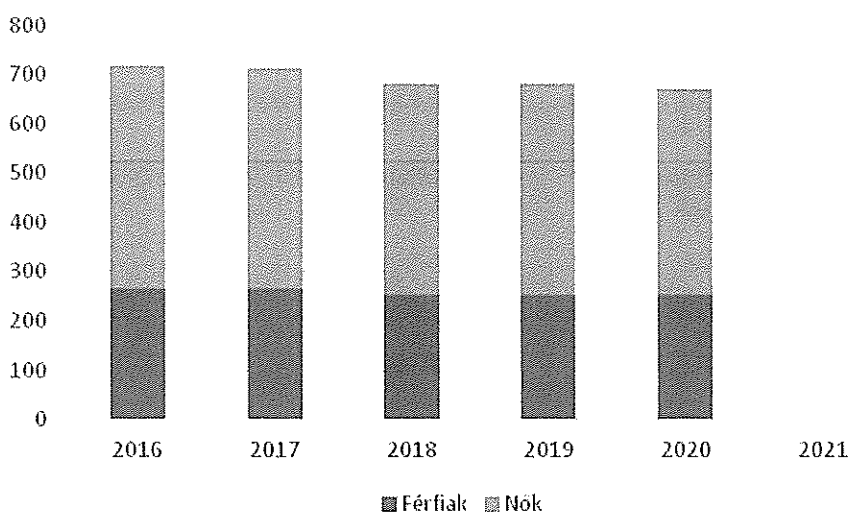
6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	266	451	717
2017	265	447	712
2018	253	428	681
2019	254	426	680
2020	253	419	672
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyugdíjasok száma

Nyugdíjasok nemek szerinti megoszlása

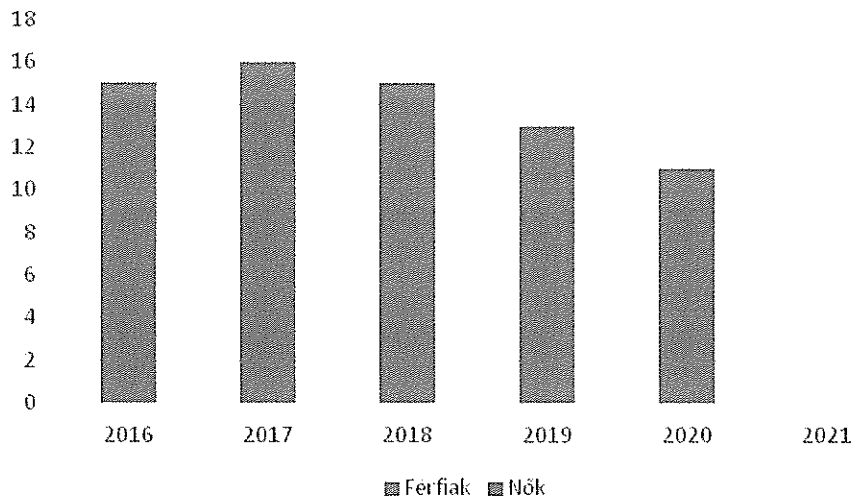

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

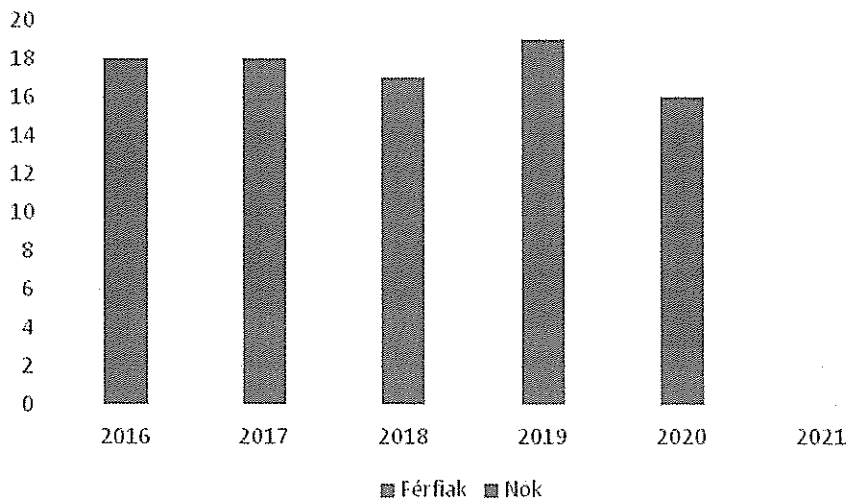
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	15	0	188	354	5	13	n.a.
2017	16	0	183	355	5	13	0
2018	15	0	173	348	5	12	0
2019	13	0	181	349	4	15	1
2020	11	0	190	345	3	13	1
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

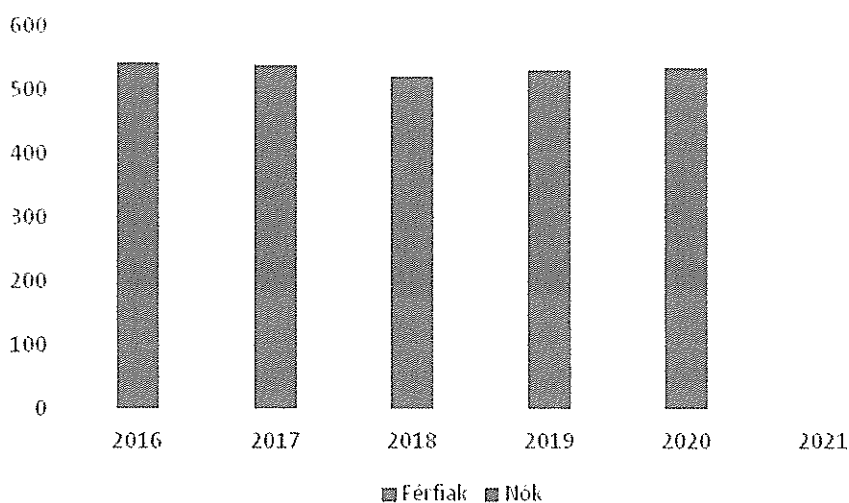
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Özvegységi nyugdíjban részesülők nemek szerint

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok, a jövedelmi helyzetére való tekintettel, és ha az egészségi állapotuk engedi, szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre csekély az esélyük, a munkaerő-piacon a lehetőségeik beszűkültek.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		125	125	88	114	121
41-45 év (TS 042)	Fő	11	11	12	18	17	17
	%	8,80%	8,80%	13,64%	15,79%	14,05%	12,78%
46-50 év (TS 043)	Fő	14	12	12	10	8	16
	%	11,20%	9,60%	13,64%	8,77%	6,61%	12,03%
51-55 év (TS 044)	Fő	13	7	6	7	11	6
	%	10,40%	5,60%	6,82%	6,14%	9,09%	4,51%
56-60 év (TS 045)	Fő	15	7	13	8	13	13
	%	12,00%	5,60%	14,77%	7,02%	10,74%	9,77%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	13	18	17	17	17	18
	%	10,40%	14,40%	19,32%	14,91%	14,05%	13,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Városunkban eddig nem került sor olyan programok szervezésére, mely az időskorúak foglalkoztatását segítené elő.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Ennek alapján, ha a helyi, vagy területileg illetékes munkaügyi központtól arról kérünk adatokat, hogy hány fő regisztrált munkanélküli van az adott településen és ezek közül hányan 55 év felettek, illetve a tartós munkanélküliek között mekkora az 55 év felettek aránya, és az adatok alapján az arányok az idősebb korosztály felé tolnak el, akkor állíthatjuk, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni. A települési önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a lakosság teljes körű információkat kap az

ügyintézéshez, és folyamatosan a települést érintő legfrissebb hírekhez való hozzájutás is biztosított a lakosság számára.

A közszolgáltatások akadálymentesítése csak részben megoldott.

Az idősekkel való foglalkozás helyi közszolgáltatások terén megfelelő színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások elérése a település minden lakosa számára biztosított.

Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező közszolgáltatási feladatának. A szociális alapszolgáltatások közül, elérhető a házi segítségnyújtás, és a szociális étkeztetés, amelyet a korábbiakban már említett társulás szervez.

A közösségi közlekedéshez való hozzáférés is megoldott, a távolsági és helyközi járással. Távolsági busz Budapestre, Debrecenbe, Salgótarjánba, Balassagyarmatra indul, a helyközi járat Gyöngyösre való közösségi közlekedés, fél- egy óránként jár. A hétvégén is indul járat Gyöngyösre, valamint Nógrád megye és Budapest irányában.

Vasúti közlekedés nem működik településünkön, vasúti hálózat is 15 km-es távolságon belül Gyöngyösön elérhető. A mindennapos, adminisztratív ügyek intézésében az idős embereknek az önkormányzat hivatala nyújt segítséget.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

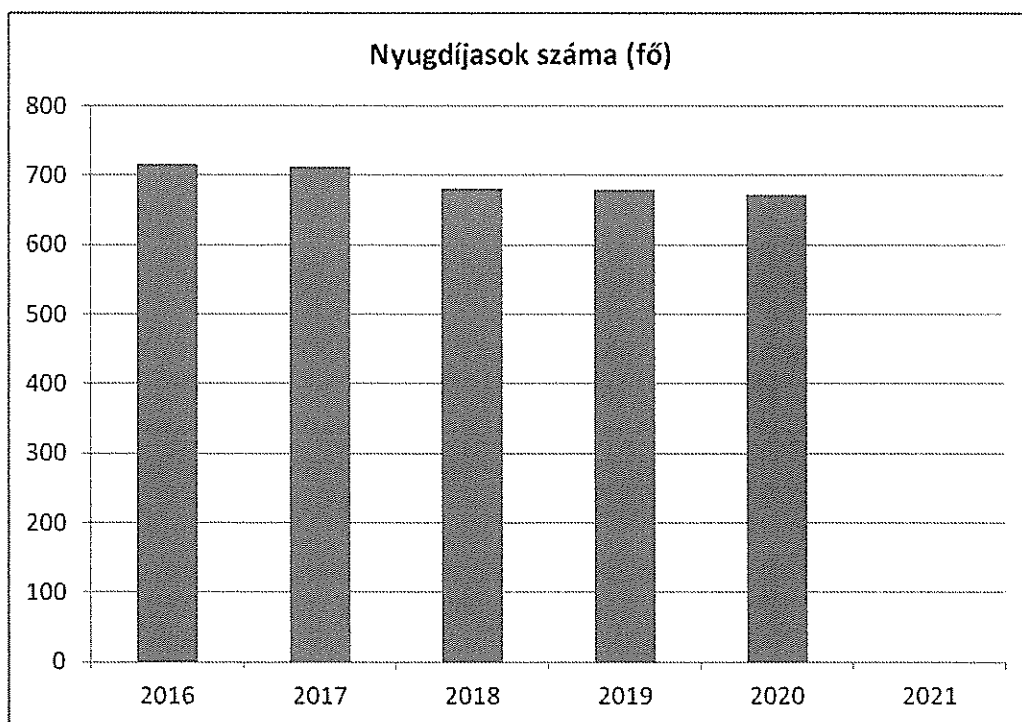
A településen egészségház illetve gyógyszertár működik, ami az alapellátásokat tudja kielégíteni.

Az idősek számára is, a településen belül megoldott az egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférés. Egy orvos látja el a háziorvosi szolgálatot. Településünk is tagja a Mátraaljai Önkormányzatok Egészségügyi Társulásában ellátott orvosi ügyeletnek. Fogászati illetve szemészeti szakrendelés van a településen, további szakrendelések 15 km-es körzeten belül vannak Gyöngyösön.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	266	451	717
2017	265	447	712
2018	253	428	681
2019	254	426	680
2020	253	419	672
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

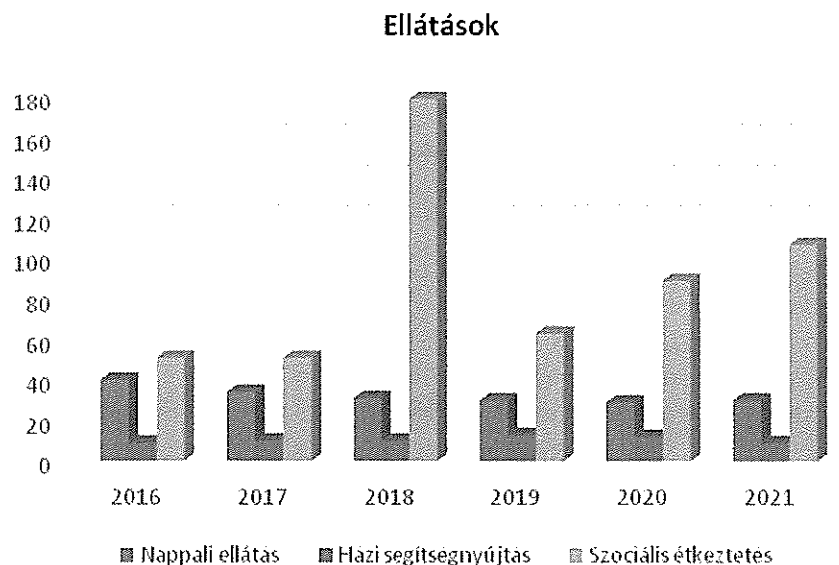

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idősorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	463	40	9	51

2017	461	34	10	51
2018	465	31	10	179
2019	492	30	13	63
2020	503	29	12	89
2021	517	30	9	107

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen működik a helyi könyvtár, ami minden korosztály számára elérhető, valamint egy nyugdíjas klub és hagyományőrző népdalkör.

c) idősek informatikai jártassága

A település nyertes pályázati forrásból 2 számítógéppel és internettel tudta fejleszteni könyvtárát, így elérhetővé vált a lakosság számára az informatikai eszközök segítségével az információszerzés és az elektronikus ügyintézés.

A mai kor vívmányai közül, az idős emberek is ismerkednek az informatikával. Nagyon nehezen mérhető, hiteles adatot kapni arról, hogy milyen arányban használja ez a korosztály az internetet.

d) generációk közötti programok

Szép hagyomány városunkban, hogy egyes programok során az óvodások és idősek közösen vagy egymásnál lépnek fel, ezzel is erősítve az idősek iránti tiszteletet.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az adatgyűjtés célja, hogy a helyiönkormányzattól, vagy helyi civil, állami vagy egyházi szervezettől információkat kapjunk kifejezetten az idősebb korosztályt megcélzó programok, speciális programok számáról, pl. szociális támogatást nyújtó személyes szolgáltatások, életvitelt segítő támogatás, informatikai képzés, dalkör, nyugdíjasklub, gerinctorna. A hosszan elhúzódó járványhelyzet az időskorúak addig is jellemző bezártságát csak fokozta, így újra fel kell eleveníteni a korábbi közösségépítő programokat, pl. a nagy érdeklődésre számot tartó Ki Mit Tud-ot.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Öregedési index magas, természetes szaporodás csökken	fiatalok bevándorlásának támogatása
elmagányosodás	programok pályázati forrásokból

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

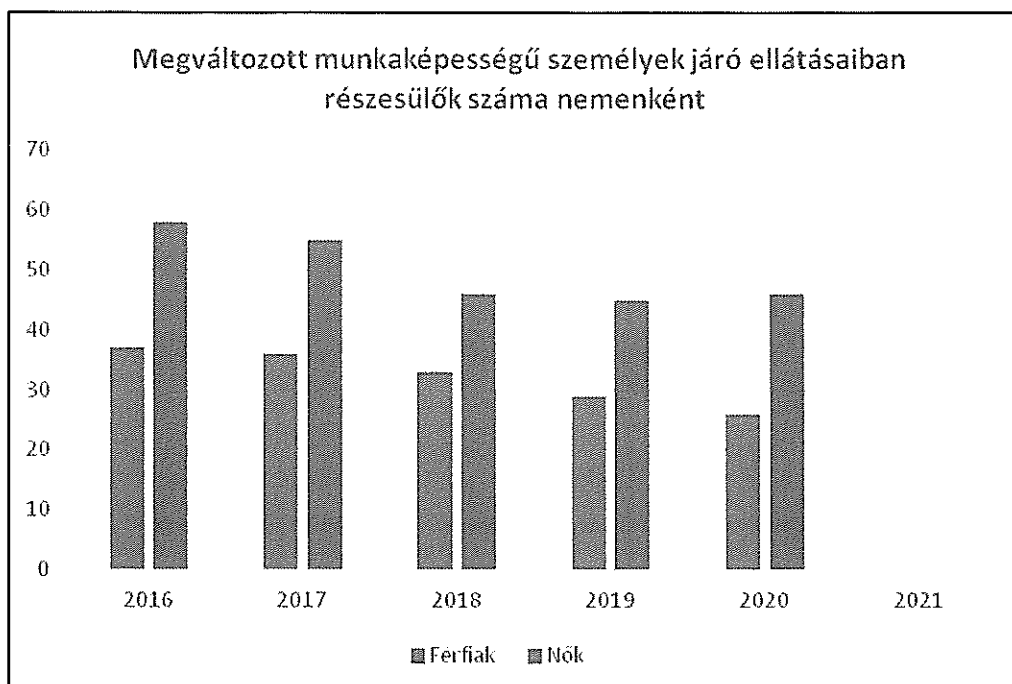
Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik feltétele volt, hogy az állampolgárok- köztük a fogyatékosokkal élő emberek- számára biztosítva legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden területén. A szociális, egészségügyi ellátásban, mint a fizikai és kulturális környezetben, valamint az iskoláztatási, munkalehetőségek a társadalmi élet, a sport és a szórakozás területén is. Ezen emberek számára kiemelt célként a minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés a fő cél. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményi ellátások területén is, az intézmények kiépítésével átalakításával. A legsérülékenyebb társadalmi csoportot a fogyatékos emberek és családjaik alkotják. Magyarországon 490 ezer fogyatékkal élő ember él a 2011-es népszámlálási adatok szerint.

7.1 A településen fogyatékosokkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Településünkön nincs pontos felmérés, statisztikai adat a fogyatékkal élőkről, ezért nem is lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, egészségügyi, lakhatási és foglalkoztatási helyzetéről, szükségleteiről. E célcsoport részére szervezett szolgáltatásokat, ellátásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján lehet tervezni.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	37	58	95
2017	36	55	91
2018	33	46	79
2019	29	45	74
2020	26	46	72
2021	n.a.	n.a.	-

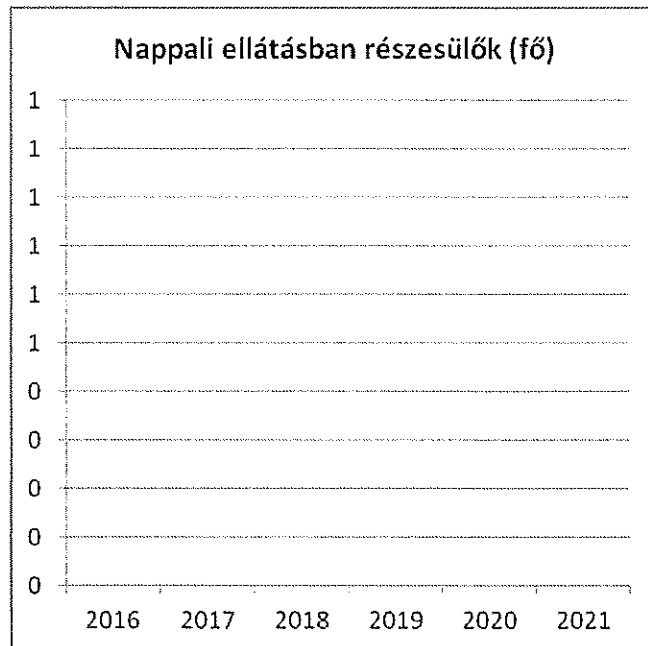
Forrás: TeIR, KSH Tstar

**7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő
fogyatékkal élők száma**

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A közfoglalkoztatás nem speciálisan a fogyatékos személyek részére biztosított foglalkoztatási forma, bár nem kizárt, hogy fogyatékos személy is foglalkoztatásra kerül a rendszerben. A foglalkoztatást szervező nem tartja nyilván a fogyatékos személyeket, ezért az adatszolgáltatás illetve a foglalkoztatásba bevont fogyatékosok száma nem vizsgálható

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősök), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva.

A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgáltatótól sem kap segítséget.

c) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem releváns

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden ismertetjük azokat az ellátási formákat, amelyeket jogszabályok biztosítanak a fogyatékkal élő személyek számára.

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás

Rokkantsági járadék

Közlekedési kedvezmény

Parkolási igazolvány

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosághoz, hanem alacsony jövedelemhez kötöttek.

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgálati célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Településünkön a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő hozzáférés biztosítása érdekében a fizikai akadálymentesítés folyamatosan kerül kivitelezésre.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítettségéről alig lehetséges az adatgyűjtés, mivel a többsége vállalkozás formában működik.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az Önkormányzat tulajdonában lévő közintézmények és közterületek, járdák, zöldterületek, felújítása során gondoskodunk kell az akadálymentesség biztosításáról.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházások és a felújítások esetén az akadálymentesítés már alapkövetelmény.

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Ma már a jogszabályban előírt kötelezettség az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. A településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása.

A települési közoktatási intézmények elhelyezkedését tekintve, könnyen megközelíthető helyen fekszenek.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem releváns.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Középületek akadálymentesítése nem mindenütt megoldott	Fizikai akadálymentesítés
Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása	Pályázati segítséggel a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának támogatása, munkahelyek, foglalkoztatók létrehozása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Településünkön a civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszony van az önkormányzat és a civil szervezetek között. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken, közösségi és kulturális programokon aktívan részt vesznek a szervezetek.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Önkormányzatunk a helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, és azok rendezvényeit.

Jelentős civil szervezetek a településünkön: Gyöngyöspatai Hagyományőrző Népdalkör, Gyöngyöspatai Polgárőrség, Gyöngyöspatai Gyermekekért Alapítvány, Együtt Gyöngyöspatáért Baráti Kör, Karitás csoport, Csutkababa Alapítvány, Vári Pincék Egyesülete.

Az egyházzal is jó az önkormányzat viszonya, az önkormányzat fűvágással, környezet rendbetételével és takarításával segíti az egyház működését, a temetők fenntartására vonatkozó GYSZE együttműködési megállapodás alapján.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség: Lásd. előbb

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége: Lásd. előbb

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Gyermekeknek, településünk lakóinak nyújtanak segítséget és programokat, valamint az idegenforgalom fellendítése a célja megalakulásuknak.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem releváns.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. A HEP Fórum segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;
- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési tervben a meghatározott hátrányos helyzetű célcsoportokra irányul, akik számára az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával, egy sikeres társadalmi élet és integráció esélye a hátrányait csökkentő, esélyeiket növelő, kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési tervben a felvetett problémákra keressük az olyan beavatkozásokat, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	alacsony iskolázottság, szakképzetlenség, munkanélküliség és az ezzel járó fokozatos elszegényedés	felzárkóztató képzések, szakképzések, közfoglalkoztatás bővítése, beruházások támogatása, pályázati forrásokból
Gyermekek	elszegényedés, késő estig, éjszaka felügyelet nélküli gyerekek csellengése a településen, drogfogyasztás, építő szabadidős programok hiánya, gyermekek iskolai szünetekben való felügyelet nélküli tartózkodása	pályázati forrásból, több nyári tábor szervezése, nyári étkeztetés biztosítása pályázati forrásból, óvodai csoport kialakítás fejlesztés, Jelenlét házban és iskolában délutáni foglalkozások, ifjúsági klub létrehozása
Idősek	a célcsoportra jellemző betegségek kialakulása, helyi szolgáltatások hiánya (bolt, falubusz), elmagányosodás és kiszolgáltatottság, a bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály	idősek segítségének megszervezése, kapcsolatépítés közös programokkal és bentlakásos idősotthon, monitoring
Nők	A gyermeket egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család elszegényedése, tartós munkanélküliségben ragadás,	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, célzott támogatások Időszakos gyűjtések szervezése

	családon belüli erőszak, óvodai férőhely hiánya és anyák magányossága	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése Képzési programok szervezése, rugalmas munkaidő, család –barát munkahelyi megoldások. közfoglalkoztatás bővítése, beruházások támogatása
Fogyatékkal élők	Középületek és közterületek akadálymentesítése nem mindenütt megoldott; Mégváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának hiánya, közlekedési nehézségek	Fizikai akadálymentesítés, munkahelyek, foglalkoztatók létrehozása, helyi közlekedés megoldása
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	belterületi utak minősége; aktív szabadidő eltöltésére kevés lehetőség, általános iskola kihasználatlansága, óvodai férőhely hiánya	út- és járdaépítés, játszótér és szabadidőpark fejlesztés, együttműködés a Máltai Szeretetszolgálattal ifjúságvédelem és programszervezés tárgyában; óvodabővítés

Jövőképünk

Gyöngyöspata Város Önkormányzatának fő célja olyan, minden szempontból segítő élettér kialakítása, melyben az egyenlő esélyű hozzáférés mindenki számára biztosított. Legfontosabb a felnövekvő generáció helyben tartása, a város lakosságának gyarapodása. A mélyszegénységben élőknek, a gyermekeknek, az időseknek, nőknek és a fogyatékkal élőknek törekszünk optimális életkörülményeket biztosítani. Ennek megvalósítása érdekében az emberekben erősíteni kell a lakóhelyhez kötődést, a társadalmi szolidaritást, valamint a társadalmi és egyéni felelősségvállalást. Kiemelt figyelmet kell fordítani a meghatározott célcsoportokra az alábbi intézkedési terv segítségével (is):

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Infrastrukturális fejlesztések	A települést érintő épületek, terek infrastrukturális fejlesztése	A településen található épületek, terek fejlesztése.	költségvetés, a település gazdasági és turisztikai programja	Nem releváns	Önkormányzat épületeinek energetikai fejlesztése, helyi terméktékecsíktést szolgáló piacok fejlesztése, külterületi helyi közutak felújítása, erő és munkagépek beszerzése, turizmusfejlesztés, szociális alapszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése.	Önkormányzat 2025. 12. 31. (szerda) A célok egyelőre részben valósultak meg.		fejlesztések száma	TOP-3.2.1-16, VP-7.2.1-7.4.1.3-17, VP-7.2.1-7.1.1.2-16, TOP6.1.4-16, TOP-4.2.1.-15	fenntartható	Nem releváns
2	Óvodabővítés	Születésszám növekedésével kevesebb férőhely az óvodában, integrációs célok nehezebben valósulnak meg	Új óvodai csoport kialakítása	Nem releváns	Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Legyen Jobb a Gyermeknek Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi	Új csoportszoba kialakítása, férőhely számának növelése	Önkormányzat 2023. 09. 01. (péntek)		növekvő születés- és gyermeklétszám	humán és pénzügyi forrás	nők visszatérése a munkába, vonzerő az ide költözni szándékozókna, illetve népszerűségmegtartás	Nem releváns

3	Beiterület úthálózat fejlesztése	Rossz állapotú utak, balesetveszélyes járdák	R: Felmérés K: pályázatfigyelés H: kivitelezés	kölségvetés, a település gazdasági és turisztikai programja	nem releváns	Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Pályázat, útfejlesztés	Önkormányzat 2028. 12. 31. (vasárnap)	kevesebb lakossági panasz, kedvező városkép	humán- és pénzügyi forrás	kedvező városkép, akadálymentes és biztonságos úthálózat	Nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Szakképzettség, iskolázottság megszerzése	Magas a szakképzetlenek, iskolázatlanok száma.	R: adatgyűjtés, partnerek bevonása K: szakképzések, képzések felkutatása H: mindenki rendelkezzen szakképzettséggel, források megteremtése	nem releváns	Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Legyen Jobb a Gyermeknek Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2007-2032)	együttműködés a munkaügyi központtal, információ szerzése az induló szakképzésekről, egyéni szakképzés.	Önkormányzat 2028. 12. 31. (vasárnap)	feinőttképzési szerződések, bizonyítványok	humán és pénzügyi	foglalkoztatás megtartása	Nem releváns	
2	Munkanélküliség megszüntetése	Magas a településen a munkanélküliség száma.	A munkanélküliség csökkentése.	jogszabályi keret, költségvetés, EU stratégiák, hazai stratégiák, a település gazdasági és turisztikai programja	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Együttműködés a Munkaügyi Központtal, hiányszakmák képzése, helyi vállalkozások bevonása	Önkormányzat 2023. 12. 31. (vasárnap) Elvégezve	Munkaszerződések száma	személyi, tárgyi feltételek biztosítása	foglalkoztatás megtartása	Nem releváns	
3	Közfoglalkoztatási programokban való részvétel	Munkanélküliség, amely generálja az elszegényedést.	R: adatgyűjtés K: álláskereső klub, közfoglalkoztatás népszerűsítése H: önkormányzatnál történő	nem releváns	Új Roma Stratégia (2019-2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti	közfoglalkoztatás népszerűsítése, foglalkoztatás az önkormányzatnál	Önkormányzat 2025. 12. 31. (szerda)	munkanélküliség csökkenése	pénzügyi, humán	Munkaügyi Központtal együttműködve fenntartható	Nem releváns	

4	Kertművelés, állattenyésztés elősegítése	Hagyományos vidéki munkafolyamatok ismeretének hiánya	foglalkoztatás	nem releváns	Stratégia (2007-2032)	Új Roma Stratégia (2019-2030)	kiskert és baromfiprogramba bevonás	Önkormányzat 2028. 12. 31. (vasárnap)	helyi gazdálkodók száma nő, rendezettebb településkép	tárgyi eszközök, pénzügyi és humán erőforrás megléte	A programban résztvevők, gazdálkodók száma nő, rendezett porták, önellátás előnyeinek megapasztalása	Nem releváns
---	--	---	----------------	--------------	-----------------------	-------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------	---	--	--	--------------

III. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Gyermekek nyári szünetében történő felügyeletének megoldása.	Szabadidő tartalmas eltöltése felhőtt felügyeletében.	Nyári napközi és tematikus táborok szervezése.	-nem releváns	Legyen Jobb a Gyermekeknek Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Önkormányzat 2025. 12. 31. (szerda)	nyári napközi és tematikus táborok szervezése	igénybe vevők száma nő, nők problémamentes visszatérése a munkába	humán, pénzügyi	folyamatos foglalkoztatása a szakembernek	Nem releváns
2	Éjszakai csellengés megszüntetése	Este, éjszaka felügyelet nélküli gyermekek jelenléte a városban	Csoportosulás, "bandázás" megszűntetése R: Járóőrzés, Polgárőrség aktívabb részvétele K: értelmes szabadidős programok biztosítása H: ifjúsági klub az iskolaépületben	nem releváns	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Önkormányzat 2028. 12. 31. (vasárnap)	Járőrözés, fokozott rendőri jelenlét, rendszeres, építő jellegű szabadidős programok szervezése, ún. SZEM mozgalom felkészítése	közbiztonsági és ifjúságvédelmi előnyök	humán, tárgyi és pénzügyi	csellengők száma csökken, lakók nyugalma és biztonságérzete nő	Nem releváns
3	Drogprevenció	A kábítószerfogyasztás fiatalokak és terjesztés	A gyermekek és fiatalokak felvilágosítása,	nem releváns	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Legyen Jobb	Önkormányzat 2028. 12. 31. (vasárnap)	célcsoportok felmérése, partnerek	közbiztonsági és ifjúságvédelmi előnyök	humán és pénzügyi erőforrás	fogyasztás és terjesztés visszaszorítása,	Nem releváns

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák. Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek. Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet. A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és

toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Gyöngyöspata Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

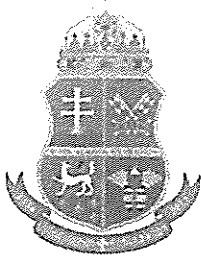
II. Ezt követően Gyöngyöspata Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 6/2023. (I.30.) számú határozatával elfogadta.

Melléklet: KT határozat kivonat

Gyöngyöspata, 2023. január 31.

dr. Balogh-Pap Orsolya
jegyző

Hevér Lászlóné
polgármester

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

Készült Gyöngyöspata Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. január 30. napján tartott soros testületi üléséről

Tárgy: Javaslat a Helyi Esélyegyenlőségi Program 2023-2028 elfogadására

6/2023. (I.30.) határozat

- 1.) Gyöngyöspata Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy hatályon kívül helyezi Gyöngyöspata 2018-2023 közötti időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját és ezzel egyidejűleg elfogadja a határozat mellékletét képező, 2023-2028 közötti időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot.
- 2.) A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy gondoskodjon a hatályos Helyi Esélyegyenlőségi Programban (2023-2028) megfogalmazott feladatok határidőben történő teljesítéséről.
- 3.) A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (2023-2028) írja alá és a Képviselő-testület döntéséről tájékoztassa a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóságot, valamint az együttműködést vállaló szervezeteket, intézményeket.

Határidő: azonnal,

értésítésre: 2023. február 3.

feladatok teljesítésére: a HEP-ben foglaltak szerint

Felelős: Hevér Lászlóné polgármester

Hevér Lászlóné sk.
polgármester

dr. Balogh-Pap Orsolya sk.
jegyző

Gyöngyöspata, 2023. január 31.

A kivonat hiteles:

dr. Balogh-Pap Orsolya jegyző